

Unto E. Heikura:

Y L I N O L L A R A J A N

Näytelmä elokuva- ja näyttämökeinoin  
1974

Tämän näytelmän esitysoikeuksia valvoo  
SUOMEN NÄYTELMÄKIRJAILIJALIITTO -  
FINLANDS DRAMATIKERFÖRBUND ry  
Vironkatu 12 B 00170 Helsinki 17  
Puh. 90/631796

I NÄYTÖS

- 1) elokuva: kunnanvaltuuston kokous, Hannu Saviranta selostaa; päätös miesten lähettämisestä asialle.  
nimeketekstit: miehet lähtevät ajamaan Helsinkiin, tien-  
viittoja.
- 2) elokuva: Mannerheimintiellä, takana Eduskuntatalo, miehet tapaa-  
vat kansanedustajan, kysyvät tietä eduskuntaan.
- 3) elokuva: Eduskuntatalon edessä, lähtevät päättäväisesti kiipeä-  
mään portaita.
- 4) näyttämö: valojen syttyessä huutavat talonmiestä, talonmies ot-  
taa paperit, tutkii niitä ja viittaa varaston ovelle.  
miehet menevät varastoon, jossa on ruumisarkku, avaa-  
vat sen juhlallisesti, sulkevat sen ja lähtevät kul-  
jettamaan arkkuja, talonmies tekee kunniaa ja jatkaa  
papereitten tutkimista.  
arkun päädyssä on päivämäärä 17.7.1919.  
talonmies säpsähtää ja alkaa noitua, ryntää miesten  
perään.
- 5) elokuva: miehet laskeutuvat arkkuja kantaen Eduskuntatalon portai-  
ta, paraatimusiikkia, viitekuvia.  
miesten häivyttyä kadunvilinään talonmies huitoo portait-  
ten yläpäässä, hänen äänensä hukkuu musiikin pauhuun.

- 6) näyttämö: miehet pysähtyvät arkun kanssa helsinkiläisen viinakaupan eteen, toinen menee kauppaan, toinen jää vahtiin. erilaisten ohikulkijoitten suhtautumista arkkuun. miehet lähtevät jatkamaan matkaa.
- 7) elokuva: änkäävät arkkua autoon, lähtevät ajamaan, Helsingin näkymiä, poikkeavat baariin.
- 8) näyttämö: baarissa, asiakkaat istuvat selkä yleisöön päin. baarissa on myös äskeinen kansanedustaja, hänen kanssaan miehet puhuvat kehitysaluepolitiikkaa. baariapulainen on Kuhmosta muuttanut, hänen kanssaan heitetään huulta. yhtäkkiä baariapulainen vakavoituu ja alkaa puhua asiaa suoraan yleisölle: palkka on 400 mk kuussa, elinkustannukset korkeat, vuokra kolmen muun tytön kanssa jaetusta asunnosta 200 mk jne. jos hän olisi nämä asiat tiennyt hän olisi pysynyt baariapulaisena Kuhmossa. miehet lähtevät, ulkoa kuuluu auton käynnistystä, valot himmenevät.
- 9) näyttämö: kuhmolaisessa baarissa, asiakkaat istuvat kasvat yleisöön päin, baariapulaisella on erivärinen esiliina. Koivusillan Jussi ~~Minne~~ tilaama Helsingin puhelu tulee: miehet ovat lähteneet Helsingistä. tässä kohtauksessa mahdollisesti replikointia yleisön kanssa. kohtauksen alussa kuuluu radiosta pätkä Aulikki Oksasen laulua: "Kirkonkylän kahvilassa..."

10) elokuva: matkalla Kuhmoon, tienviittoja, autoradiosta kuuluu Lentuan Saara, juopuneempi miehistä laulaa mukana, rinnakkaisohjelmassa luetaan perustuslakia (Saviranta), pysähtyvät kusitauolle, jatkavat matkaa, toinen juopottelee, kuljettajaa vituttaa, kaartaa motellin eteen

11) näyttämö: motellin ravintolassa, Koivusillan Jussi laulaa.

portsari ei meinaa laskea michiä sisään; puhutaan eri-arvoisuudesta ravintolan asiakkaiden suhteen, jonka portsari jyrkästi kieltää; puhelin soi, portsari vastaa ja kysyy soittajan ammattia, miehet livahtavat ravintolaan

istuutuvat radikaalin pöytään, tilaavat viinaa; alkavat viittuilla radikaalille tämän ulkonäöstä, tämä puolustautuu perustuslaillisiin oikeuksiin vedoten.

simantamispisteessä oleva johtaja istuu naisasianaisen (yksityisyrittäjä) kanssa viereisessä pöydässä, johtaja huutelee herjoja radikaalille, tämä kiihtyy ja hyppää tuolille pitämään puhetta, johtaja kompuroi myös tuolille ja mökeltää puhetta (esim. sotamuistoja).

portsari korjaa radikaalin pois, johtaja lysähtää nuokkumaan pöytään, tilaa tuon tuosta äänekkäästi konjakkia, jota tuodaan nopeasti.

naisasianainen siirtyy miesten pöytään, iskee toisen miehistä, lähtevät huoneeseen, valomerkki

12) näyttämö ja elokuva: motellin käytävä, toinen miehistä rynkyttää ovea, huoneessa (elokuvassa) naidaan, ristikuvassa sonni astuu lehmää.

## II näytös

- 13) näyttämö ja elokuva: motellihuone, vuoteitten keskellä arkku, toinen miehistä herää, alkaa herätellä toista, ryyppää koskista.  
edellisen illan tapahtumat tuntuvat hämäriltä, elokuvassa kelataan filmiä taaksepäin, mm. arkun siirtäminen autosta ikkunan kautta huoneeseen.  
tarkistavat arkun sisällön.  
puhelu Kuhmosta: miehet lupavat lähtä iltapäivällä jatkamaan matkaa.
- 14) elokuva: käppäilevät kaupungilla (Kuopiossa), päättävät pistäytyä työnvälitystoimistossa, joka ei ole vielä auki: jonotusta, ryntäys sisään, toinen jää alle, kylkiluita poikki.
- 15) näyttämö: työnvälitystoimistossa: puhutaan työasioista, toisella miehistä kasvavia kipuja kyljessä
- 16) elokuva: autossa matkalla Kuhmoon, toinen noituu särkyään, pysäyttävät liftarin kohdalle, joka pelästyy arkkua, ennen nollarajaa ajavat auton ojaan, toinenkin miehistä loukkaantuu, nostavat arkun autosta ja lähtevät kompuroimaan Kuhmoon päin.
- 17) näyttämö: nollarajalla, maitolava: miehet tulevat arkun kanssa, pysähtyvät lepäämään.  
poliisit tulevat, tarkastavat arkun, löytävät sieltä perustuslain, päättävät kysyä ohjeita ylemmältä taholta, ottavat arkun mukaansa, radiopuhelimen ääniä.  
poliisit palauttavat arkun miehille, jotka yltyvien tuskien vallassa jatkavat matkaa.

- 18) elokuva: miehet tulevat arkun kanssa, jättävät arkun terveyskeskukseen viitan alle ja menevät lääkärin vastaanotolle.
- 19) näyttämö: lääkärin vastaanotolla: puhutaan terveysterveystarpeista, o-  
dottavien joukossa henkilö, joka on tullut vastaanotolle  
vain kontaktien tarpeessa.  
puheissa tulee ilmi mm. peltojen paketoiminen, maatalous-  
asiat, turhautumisen vaikutus sairastumiseen.  
miehet saavat hoidon: heidät "paketoidaan".
- 20) elokuva: miehet kantavat arkkua Kainuuntielle, kääntyvät kunnan-  
viraston kulmalta peruskoululle päin, menevät koulun oves-  
ta sisään.
- 21) näyttämö: miehet kantavat arkkua yleisön halki näyttämölle, vastaan-  
ottajat laulavat samanaikaisesti valittuja säkeitä Nälkä-  
maan laulusta, arkkua asetetaan puhujakatederin eteen,  
Koivusillan Jussi pitää juhlapuheen, arkkua avataan juh-  
lallisesti, sieltä nostetaan pieni vihkonen kehitysalue-  
lakeja, tyrmistystä.

E s i r i p p u

## 1. kohtaus

Pimeältä näyttämöltä kuuluu riitelyn sekaista mekastusta.

YRJÖ VASTAHANKA

Missään tapauksessa niin ei saa tapahtua.

USKO TEKOPPELI

Se olisi sulaa hulluutta.

EERO VÄKIPAKKO

Meidän on pitäjäläisittäin nousemaan taistelemaan oikeuksiemme puolesta.

+ TERO TASAPAKSU

Asiaa täytyy miettiä. Pitää kai niissä hallituksenkin hommissa joku järki olla.

+ YRJÖ VASTAHANKA

Paskan järki niissä on. Minä olen aikaa sitten menettänyt luottamuksen hallitukseen ja eduskuntaan.

+ TUURE VAKOHARJA

Järjestys hyvät herrat, muistakaa järjestys!

+ EERO VÄKIPAKKO

Järjestys on aina se että Etelä-Suomi riistää Pohjois-Suomea.

+ YRJÖ VASTAHANKA

Me maksetaan yksinomaan veroina paljon enemmän paljon huonommista palveluista. Onko tämä oikein?

+ USKO TEKOPPELI

Ei varmasti. Eikä ne etelä-Suomen pamput lopeta sitä ryöstämispolitiikkaansa ennen kuin ovat saaneet kaikki Kainuun tilat autioiksi ja lyöneet metsät matalaksi.

+ TERO TASAPAKSU

Ei tuo niin liene. Minusta Suomi on vapaa maa ja kaikki jyllää omalla painollaan.

+ EERO VÄKIPAKKO

Kyllä se on raha joka jyllää. Ja se jyllää niin kauan kuin me itse annetaan jyllätä, mutta jos ensin lähdetään ja pistetään etelän pankit nurin, niin löytyy se heillekin laki.

+ YRJÖ VASTAHANKA

Joo, niille on lyötävä nyrkki kantapäitä myöten kurkkuun.

TERO TASAPAKSU

Älä jumalauta lähde lentämään. Polet vielä toisten varpaat.

+ TUURE VAKOHARJA

Taisi tulla valtion virkamiespallille kiire.

+ USKO TEKOPPELI

Ole kuule kepulainen hiljaa. Sitä ollaan samassa veneessä.

+ TUURE VAKOHARJA

Nyt turpa kiinni, kokous jatkuu!

+ EERO VÄKIPAKKO

Minä en rupea millekään. Nyt ei voi edes naaman ilmeistä päätellä, kuka valehtelee ja kuka ei.

+ USKO TEKOPPELI

Loppuisi jo tämä sähkökatkos, niin päästäisiin jatkamaan kokousta.

+ YRJÖ VASTAHANKA  
Arvatkaapa mistä tämä pimeys johtuu? Ne vievät kuulkaa sähköä etelään.

TERO TASAPAKSU  
Tänne ei riitä, vaikka voimalaitos on ihan tuossa vieressä.

+ EERO VÄKIPAKKO  
Niinpä ne kuppaa kaiken aikaa. Ne kuppaa siitä huolimatta vaikka me luultaisiin ettei ne kuppaa. Kuppaa varmasti.

+ USKO TEKOPPELI  
Jos olisi entinen aika, niin pantaisiin päre palamaan.

+ YRJÖ VASTAHANKA  
Kyllä minulla palaa vähän väliä ja myötäänsä.

+ EERO VÄKIPAKKO  
Se tuo Usko pitää niitä kainalossa.

+ TUURE VAKOHARJA  
Jumalauta pojat, hiljaa! Kokous jatkuu.

Valot syttyvät. Sekasotkuinen kokoushuone.

+ TERO TASAPAKSU  
No jo, jo alkoi Kainuun Valo vilkkua.

USKO TEKOPPELI  
Miten tämä homma pääsi näin sekavaksi menemään.

YRJÖ VASTAHANKA  
Sitä kun oltiin armeijassa yövaelluksella, niin kaikkien piti panna valkoinen liina repun selkään. Sitten jos joku mätkähti vaikka mahalleen veto-ojaan, niin ei kun ylös ja aina siellä joku räitti heilui pimeässä.

Osanottajat järjestäytyvät tuoleille ja vaihtavat sekaisin menneet nimikilvet. Puheenjohtaja käy korjaamassa vinoon heilah-taneen KUNNALLISPOLIITTINEN IDEARIIHI - kyltin kohdalleen.

YRJÖ VASTAHANKA  
Minä sitä vain jotta Vakoharja saisi panna ensi kokouksessa päälleen valkoisen paidan, niin jäisi nämä harharetket tekemättä.

+ TUURE VAKOHARJA  
Minä luulen jotta sinä tarvitset oppaan vaikka olisit ulos menossa. Joo, mutta nyt sitten katsotaan, kenen puheet kestää Kainuun Valon. Tehkääpä ehdotuksia siitä, miten Kuhmon tulevaisuus tulisi turvatuksi.

+ TERO TASAPAKSU  
Herra puheenjohtaja! Kuten josäsken mainitsin, ovat kunnallispoliittiset näkymät Kuhmossa tällä hetkellä melko hyvät. Veröyrien kasvu on tasaisessa nousussa eikä työttömyyttä esiinny kuin muutamilla harvoilla osa-alueilla. Tämä merkitsee käytännössä sitä että maltillinen mukautuminen päivän ongelmiin on parasta myös tulevaisuudessa.

+ EERO VÄKIPAKKO  
Herra puheenjohtaja! Kun ennen puitiin viljaa riihessä, niin varstalla möykytettiin niin kauan jotta jyvät irtosivat. Kuhmoon oli toiveita saada puualan vientilevytehdas, mutta joku alkoholiliikkeen pääjohtaja menee sanomaan jottei siellä sem-



moista tarvita. Mistä tämmöiset kaikenmaailman tupsluikka-rit tietävät mitä täällä tarvitaan ja mitä ei. Minusta las-tulevytehdas-ajatus on otettava esille niin monta kertaa jotta tehdas saadaan. Tällaisen levytehtaan viereen voisi perustaa vielä huonekalutehtaan kun tiedetään että valmiiden tuotteiden kuljetus rautateillä on halvempaa kuin raaka-puun. Huonekalutehtaassa olisi töitä myös naisväelle, joten perheiden pysyvyys Kuhmossa tulisi turvatuksi.

+ USKO TEKOPELI

Herra puheenjohtaja! Minusta kuhmolaisen naisväen työllistäminen olisi ensiarvoisen tärkeä. Kostamus tarvitsee monen sortin ammattimiestä, mutta esimerkiksi rakennusmestari Mikkelistä ei tule Kostamustöihin Kuhmoon, koska vaimolle ei ole työtä tarjolla. Minusta naisväen pysyvien työpaikkojen luominen on ratkaistava ensimmäiseksi.

+ YRJÖ VASTAHANKA

Minusta Tekopelin puheessa on järkeä, mutta ratkaisun keksiminen ei taida onnistua. Vaikka kuinka olen miettinyt samaa asiaa, niin mieleen ei tule muuta kuin Ilokujamatkailu, Kuntoutuslaitos ja Värikartta Oy:n painamat tyttökuvat. Tämä tietysti pelkäästään leikkimielellä sanottuna, mutta ongelma on vaikea.

+ TUURE VAKOHARJA

Minusta naisten itsensä täytyisi olla mukana suunnittelussa. Jos me täällä keksitään joku homma, niin heti kyllä kuullaan arviointeja, että taas sorretaan naisia. Kun suunnittelijoita nimettiin, niin saatiinko ketään naisia mukaan. On vaikeaa tehdä päätöksiä toisten puolesta. Ero Väkipakko.

+ EERO VÄKIPAKKO

Käsitän äskeiset Vastahangan ja puheenjohtajan puheenvuorot siten, ettei naisen toimintakykyä suinkaan aliarvioida, vaan naisten osallistumishalukkuus on jostain syystä jumiutunut. Mitkä nämä syyt ovat, siitä kannattaisi ehkä tehdä vaikka kunnallinen tutkimus.

+ TERO TASAPAKSU

Minä kannatan alueellisen luontaistalouteen perustuvan kier-ron järjestämistä. Meillä on puuta, työvoimaa, maataloustuot-teita, kotiteollisuutta sun muuta. Jos perustetaan pitäjä-kohtainen talouskiertojärjestelmä ja myydään vain ylimääräi-set tuotteet, niin johan on kumma jos kauppatase ja asukas-luku eivät muodostu ylijäämäisiksi.

+ USKO TEKOPELI

Herra puheenjohtaja! Saanko kysyä Tasapaksulta jotta merkit-seekö talouskiertojärjestelmä sitä, että kuhmolaiset eris-täytyvät kokonaan muusta Suomesta?

+ TERO TASAPAKSU

Ei, vaan kauppa jatkuisi valmistuotteilla ylijäämävarojen puitteissa.

TUURE VAKOHARJA

Entäpä saatu valtionapu?

+ TERO TASAPAKSU

Minä puolestani teen vastakysymyksen. Eikö niin, että etelä-suomalaiset riistävät meiltä paljon enemmän raaka-ainevoi-toja kuin me saadaan valtionapua. Mihin mahtaa jäädä voitto-marginaali.

+ EERO VÄKIPAKKO

Investointirahastoon. Niillä markoilla sitten perustetaan etelään työpaikkoja ja houkutellaan viimeisetkin kehitysalue-eläjät varasto- ja liukuhihnartijoiksi.

+ USKO TEKOPPELI

Ei saateri se noin voi olla.

+ YRJÖ VASTAHANKA

Mistä sen tietää. Onko asiaa muuten tutkittu?

+ TUURE VAKOHARJA

Hyvät herrat, saanko huomauttaa että Tasapaksun mielipide on niin tasapaksu, ettei moista ajatusta kannata edes miettiä. Emme me kuuhmolaiset voi eristäytyä muusta yhteiskunnasta niin jotta rakentaisimme poroaidan pitäjämme rajoille. Yhteiskunnan saarto muodostuisi esteeksi monille jo nyt tärkeille uudistuksille.

+ EERO VÄKIPAKKO

Niin mutta eikö öljyntuottajamaat menettele juuri samalla tavalla. Ne ovat pikku putrakoita maailman sopessa, mutta kun pistivät raaka-aineelleen hintaa niin jopa rupesi valtiopäämiesten naamat venymään. Jos kuuhmolaiset tekevät raaka-aineilleen saman tempun, niin on siitä jollekin haittaa.

+ TUURE VAKOHARJA

Mitä meillä on sitten sellaista, jonka turvin tulisimme itse toimeen. Sanopa sinä ajatuksen keksijä.

TERO TASAPAKSU

En minä kehtaa monikertaan luetella. Mainitsen vain pari esimerkkiä. Jos kaikki ulkopuolisten yhtiöiden, seurakunnan ja valtion metsät kuuhmolaisetaan, niin jokaiselle riittää melkoinen maaläntti ja pari sahaa sekä keskisuuri puunjalostustehtas pyörivät varmasti. Sitä paitsi valtion on pakko rakentaa Kostamus, vai mitä? Jos Ristijärven rajalle perustetaan liikevaihtoveron perimispaikka, niin myydään siinä venäläistä rautaa kuuhmolaisin hinnoin. Tullausaseman järjestyksestä huolehtii kuuhmolainen naiskaarti. Tämä sen vuoksi että naiset saavat työtä ja kukapa kehtaisi naisia vastaan tapella. Pitääkö jatkaa?

TUURE VAKOHARJA

+ Tämä on aivan älytöntä.

+ YRJÖ VASTAHANKA

Ei tuo mitään älytöntä ole. Ollaan vaan niin pöljiä ettei ole aikaisemmin hoksittu. Olen sitä mieltä, että palkataan kaikki kuuhmolaisyyntyiset oppiasaaneet miehet suunnittelemaan tämä talouskiertosysteemi. Näin saadaan ainakin osa kouluttamiseen maksamistamme vero- ja oppirahoista takaisin kotiseutumme hyväksi.

+ USKO TEKOPPELI

Herra puheenjohtaja! Kyllä Vastahanka puhuu kuin Runeberg, mutta saanko kysyä näiltä ideoijilta jotta mistä rahat? Se on rahakysymys jos jotain aiotaan suunnitella.

+ EERO VÄKIPAKKO

Herra puheenjohtaja. Jos Suomelta loppuu pääoma niin silloin pyydetään luottoa Maailman Pankilta tai joltain rikkaalta valtiolta. No, meillä ruuhka-Suomi vilisee tehtaita ja on rikas. Eikö pyydetä etelä-Suomelta luottoa. Ei meidän tarvitse kertoa todellisia aikeitamme. Ehdotan, että panemme pienen lähetystön Helsinkiin nuuhkimaan tilannetta.

YRJÖ VASTAHANKA

Niin ja pakkoko meidän on maksaa velkaa takaisin, jos systeemi rupeaa rullaamaan.

+ TERO TASAPAKSU

Herra puheenjohtaja. Minä kannatan lähetystön valitsemista ja lähettämistä Helsinkiin. Jos mitään ei herä, niin ei tuosta korkealta pudota. Sitä paitsi meillä olisi parempi omatunto kertoa valitsijoille, että on sitä jotain touthuttu.

+ TUURE VAKOHARJA

Ei sitä rahaa tule, jos ei ole selviä suunnitelmia että mihin sitä rahaa tarvitaan.

+ EERO VÄKIPAKKO

Meillähän on suunnitelma. Rahat käytetään Kuhmon teollistamisen suunnitteluun pysyvien työpaikkojen aikaansaamiseksi. Sanotaan että meille tulee tuhatkunta vihannes- ja väkirehualan tehdasta ja meijeri, jotta ruuhka-Suomi saisi maitoa silloin kun tarvitsee, lukematon määrä naisia työllistäviä kotiteollisuuspaikkoja, malmilla rikastumiskeskus ei kun malmin rikastamiskeskus. Niin ja lainasta maksetaan tietysti erityiskorko. Ei kai ne niin hulluja ole, jotteivat rahan päälle ymmärtäisi. Tästä kehittyy kuulkaa villi suunnitelma. Sattuu vain niin että nyt kuhmolaiset hutkivat entisiä lyöjiä heidän omilla aseillaan.

TUURE VAKOHARJA

On tehty yksi kannatettu ehdotus lähetystön valitsemiseksi Helsinkiin. Suoritamme kädennostoäänestyksen. Kannattajat käsi pystyyn. Äänin 3 - 2 lähetystö valitaan.

+ USKO TEKOPPELI

Saako sitä enää kysyä, jotta mihin se lähetystö oikein matkustaa. Vissiin suoraan Suomen Pankkiin ja sanoo Koivistolle että kädet ylös.

+ YRJÖ VASTAHANKA

Puheenjohtaja! Lähetystö pyrkii päämääräänsä laillista tietä. Ensin otetaan yhteyttä kainuulaisiin kansanedustajiin. Ketä retkelle lähtee, niin se on eri juttu.

+ TUURE VAKOHARJA

Valitaan lähetystö. Pyydän ehdotuksia ...

- 2 -  
2.A.

FILMILLA

- KÄÄHTÖ

- AJO

- TULO

- PURKIMAINEN E.D.R.  
- ULOSHENTO

- TAKAAUTTA/SIVUOSIA  
SISÄK...

KUUN VASTAAN...

KUUN VASTAAN...

PUUNO

KUUN VASTAAN...

KUUN VASTAAN...

KUUN VASTAAN...

KUUN VASTAAN...

KUUN VASTAAN...

Palho!

Auton äänit

Eduskuntatalon kellari. Eero Väkipakko ja Yrjö Vastahanka hamuavat eteenpäin kohdevalaisimen valokeilassa.

YRJÖ

Tule pois. Ei me tätä kautta päästä.

EERO

Älähän hosu. Mennään vielä vähän matkaa.

YRJÖ

No turhaan me täällä pimeässä haikaillaan. Olisi edes valot, niin näkisi paremmin.

EERO

Lie tuo jossain katkaisija. Ei persetti, ei taida olla koko talossa valoja. Taitavat tehdä pimeän päähän niitä päätöksiään.

YRJÖ

Niin vissiin, mutta ei me täältä kautta päästä istuntosaliin.

EERO (Huono)

Se on kuule pakko yrittää. Me ei lähdetä tyhjin käsin takaisin kerran tänne asti on tultu.

YRJÖ

Niin on mutta ei näistä käytävistä autuus valkene. Jos tuota tietä mennään, niin sitä ollaan pian meren pohjassa.

EERO

Niin van hyvä se olisi voimalaitos Lentualla. Taikka mikä tahansa firma. Sitä tiedä vaikka sinustakin tulisi pian pääjohdaja johonkin romuliikkeeseen.

YRJÖ

Kuule, eikö yritetä huomenna niiden edustajien puheille.

EERO

Ei sitä tiedä missä ne huomenna ovat. Se voi olla Korpinen kuule Suomussalmella ja kajaanilaiset vaikka Vienan Kemissä.

YRJÖ

Niin mutta onko varmaa että ne nyt ovat täällä. Se on kuule nykyään niin että niistä edustajista on melkein puolet pois äänestyksestä, olipa kysymyksessä minkälainen asia tahansa.

EERO

Sinä se jaksat olla aina vastahankaan. Tule, niin katsotaan.

YRJÖ

Käy sinä katsomassa mitä löydät. Minä jään tähän.

EERO

En minä yksin uskalla mennä. Täällä on niin paljon kaikenlaisia sopukoita jotta saatan vaikka eksyä. Kyllä meidän on parasta pysyä porukassa.

YRJÖ

Käydään sitten tuossa seuraavassa mutkassa, mutta kauemmaksi minä en lähde.

EERO

Palataan siitä takaisin. Mitä sanoisit, jos me äkkiä törmätäisiin talon kassaholviin.

YRJÖ

Ei kai se valtion rahapaja tässä rakennuksessa ole.

EERO

No mihin pirun kopperoon se Feirinki niitä rahoja mätti. Siinhen jos yhytään, niin viedään kuhmolaisille rekka-autollinen rahaa.

YRJÖ

Taitaisi jäädä homma tekemättä.

EERO

Niin mutta mitä sanoisit jos kätköpaikka jämähtäisi nenän eteen.

YRJÖ

Ei se kuitenkaan jämähdä.

EERO

Se on varmaa, mutta oletko ennen ollut eduskuntatalon kellarissa? Et varmasti, enkä minä. Hei, tuolla on pieni valo ja ovi.

YRJÖ

Lähdetään pois. Vievät vielä linnaan, jos joku sattuu tulemaan.

EERO

Onkoon tuo istuntosalin ovi.

YRJÖ

Saattaa olla varauloskäytävä.

EERO

Ei piru ne kansanedustajat näin mutkaista tietä ulos laukkaa. Odota tässä niin minä kuikistan ovelta. Hei, tulehan tänne!

YRJÖ

Ei helevetti. Nekö säilyttää ruumisarkkuja täällä kellarissa.

EERO

Siltä vähän näyttää. Liekö tyhjä vai makaako siinä joku diplomaatti.

YRJÖ

Ei nuo sentään ruumiita täällä pitäne.

EERO

Mistä sen tietää. Sitä paitsi se on ollut melko kauan tuossa, koska on noin pölyinen.

YRJÖ

Haisisi se jos siinä olisi ruumis.

EERO

Tuolla on ilmanpuhdistajan kaksi imuventtiiliä... vaikka ei täällä hajua tunnu.

YRJÖ

Ka ei, mutta mitä varten tässä on ratas ja rivat?

EERO

Vissiin kuljettamista varten. Aika mukava vempeli vai mitä. Liekö kansi naulattu kiinni?

YRJÖ

Tule pois, annetaan sen olla.

EERO

Mitähän tuossa mahtaa olla.

YRJÖ

Mitä lie. Tule, niin lähdetään.

EERO

On se vaan aika mielenkiintoinen kapistus. Eikö kuule kohauteta kantta ja katsota.

YRJÖ

Tee niin kuin tahdot, mutta minä en ainakaan rupea millekään.

EERO

On tämä auki. Tulehan toiseen päähän.

YRJÖ

En saatana minä kyllä lähde toista kertaa sinun kanssa reissulle. Jos kunnialla selvittää kotiin, niin hyvä on.

EERO

Niin niin. Ei köyhän sanaa muuten uskota, jos se ei kirota parskauta.

Avaavat kannen, hölmistyvät, painavat arkun kiinni ja vetäytyvät hiljaisina sivuun. Savukkeet syttyvät.

EERO

Tuliko sinulla mitään mieleen?

YRJÖ

Tuli. Ajattelin jotta jos vietäisiin arkku Kuhmoon.

EERO

Silloin meidän ei tarvitsisi tavata niitä kansanedustajia.

YRJÖ

Ei. Ne tulisivat itse Kuhmoon.

EERO

Niin ne tekisi. Mitä arvelet, mahtuuko tuo arkku autoon.

YRJÖ

Mahtuu kai se hyvinkin. Taisi mennä jännäksi kuin hirvimetsäläolo.

EERO

Eiköhän ryöhätä.

YRJÖ

Kyllä arkku on sellainen pommi, että riski kannattaa ottaa. Miten lie raskas liikutella.

EERO

Ei tämä oikein raskas ole. Pidä vaan ovea auki, niin lähdettiin.

YRJÖ

Joo. Taas mentiin sanoi tää löylyssä.

FILMI: [2]  
- ARKKU OHOS  
- SEN KANTO AUTOON  
- LIIKKEELLE LÄHTÖ  
- "RENGAS PUHEI"

3. kohtaus

EERO

On näky joku pistänyt neulalla ja suhauttanut renkaasta ilman pois.

YRJÖ

Ja juuri keskellä Helsinkiä piti sattua.

EERO

Niin mutta ei kai tässä muu auta kuin vaihtaa toinen rengas alle.

YRJÖ

Ei vissiinkään. Ainoa hankaluus tässä on se jotta arkku täytyy nostaa pois autosta ennen kuin päästään tunkkiin ja vararengaaseen käsiksi.

EERO

Nekö jäi arkun alle.

YRJÖ

Niin ne pirut teki. En yhtään hoksannut jotta niitä voisi tämmöiseen tarvita.

EERO

Se on pakko nostaa kadulle. Vaikka mahtaisiko tuohon kukaan kiinnittää huomiota.

YRJÖ

Tuskin täällä kukaan on toistensa asioista kiinnostuneita. Ja harvoinkos niitä rengasriikkoja sattuu.

EERO

Nostetaan niin päästään pois toisten jaloista. ( nostavat arkun kadulle ) Minä tunkkaan niin etsi sinä rengas ja avaihlysy.

YRJÖ

Joo. ( vyörittää renkaan näyttämölle ) Hei Eero, sillä aikaa kun sinä vaihdat renkaan niin minä pistäydyn tuossa viinakaupassa. Passaako?

EERO

Nopeammin me saadaan tämä kahden vaihdettua.

YRJÖ

Niin mutta onko toista liikettä enää näin tarosalla ja tunnin perästä menee kaupat kiinni.

EERO

Ka käy, mutta jos on jono niin älä jää vuoroasi kyttämään.

YRJÖ

No en varmasti.

EERO

Osta ainakin pullo mieheen.

MAURI PUOLIKASVU

( potkii vararengasta ) Ei meidän isä vaihtaisi noin sileää rengasta alle.

TIMO LITRANMITTA

Eiköhän se noin huonoon autoon välttä. Siitä on se hyvä puoli että tulee nopeammin iso romuläjä.



MAURI

Onpa hiljainen mies. Aivan kuin haudankaivaja.

TIMO

Ei se haudankaivaja ole. Minusta se on ruumisarkkuliikkeen johtaja.

MAURI

Mitä jos työnnetään arkku keskelle katua.

EERO

Antakaa pojat sen arkun olla.

TIMO

Tämä on melko raskas. Siellä on ruumis sisällä.

MAURI

( nuuskii ) Joo, on maanläheinen tuoksu.

TIMO

Niinpä tuntuu olevan. Haisee hielle ja varpaanvälille.

EERO

Painukaa pennut hiiteen. Menkää vaikka hevosen takapuoleen jos ette muuta keksi.

MAURI

Ei me sovita.

EERO

Te sovitte jos minä tulen latomaan. Häipykää siitä.

LEILA VASTUUNTUNTO

Hyi miten puhuu pienille pojille. Millä oikeudella?

EERO

Se ei sinulle kuulu.

LEILA

Kyllä tuollainen huuto kuuluu vaikka Kuhmoon asti.

EERO

Mitä sinä akka Kuhmosta tiedät. Ala vain laputtaa siitä.

OIVA HERRASMIES

No no. Voi kai sen renkaan vaihtaa ilman että tarvitsee tuolla tavalla huutaa.

EERO

Voi tietysti, mutta kenenkään ei ole pakko pistää nenäänsä asioihin, jotka eivät hänelle kuulu.

LEILA

Ei niin mutta minusta on väärin huudella lapsille hävyttömyyksiä.

EERO

Ja sekö on oikein, että penikat saa tehdä mitä haluaa. Ne olisivat kuulkaa työntäneet tuon arkun vaikka minne.

OIVA HERRASMIES

No jaksatteko te sitten yksin kuljettaa.

EERO

Jos en jaksa niin hautaan pirun vaikka tähän katukiveyksen alle. Se ei ketään liikuta.

MAURI

Taitaa olla pappi kun panee hautajaiset pystyyn.

LEILA

Hävetkää tekin. Ei ruumista saa pilkata.

OIVA

Tuskin sillä on ruumista arkussa.

EERO

Olipa arkussa ruumis tai ei niin tuskin se kenellekään kuulu. Häipykää siitä pälistelemästä.

KANSANEDUSTAJA

Mitä täällä hälistään. Pitääkö kutsua poliisi.

EERO

Kutsu perkelevaikka kaksi.

KANSANEDUSTAJA

Kutsutaan kaksi poliisia. Mene sinä soittamaan.

OIVA

Ei tässä poliisia tarvita.

YRJÖ

Jos joku haluaa itselleen poliisia, voi kävellä esimerkiksi tuohon minun nyrkkiini.

KANSANEDUSTAJA

Mikä määräilijä te luulette olevanne.

YRJÖ

Entäpä mikä itse.

KANSANEDUSTAJA

Minä olen kansanedustaja, lainopillisen valiokunnan puheenjohtaja.

YRJÖ

Jaa, vai on se herra kansanedustaja. No minäpä kysyä hotaisen, että mitä mieltä se herra kansanedustaja on tästä nykyhetken kehitysaluepolitiikasta.

KANSANEDUSTAJA

Nyt oli kysymys aivan muusta. Minusta tässä kadulla on menossa laitton agitaatio.

YRJÖ

Ei suinkaan. Tehän toivotte, että pohjoissuomalaiset muuttaisivat etelään ja tässä ympärillä niitä näyttää olevan. Ei raukat tiedä jotta mihin nokkansa suuntaisivat.

KANSANEDUSTAJA

Taidatte olla niitä kehitysalueintoilijoita.

YRJÖ

Vaikuttaa siis vastauksenne määrään ja laatuun.

KANSANEDUSTAJA

Ei tietysti. Sattui vain sanakseni.

YRJÖ

Saahan sitä sattua, mutta sanokaapa vastaus. Olisi sitäpaitsi hyvä, jos se sattuisi kunnian ja omantunnon mukaan.

KANSANEDUSTAJA

Tämä on vain henkilökohtainen mielipiteeni, mutta minusta kehitysaluepolitiikka on nykyisellään sellaista, että se suorastaan jarruttaa monia pyrkimyksiä täällä etelässä. Kun valtiovalta kaikin käytettävissä olevin keinoin tukee kehitysalueita ja panee näin markkamme tuottamattomiin sijoituskohteisiin, on seurauksena pian tilanne, että eteläiset ruuhka-alueet ovat vastoin enemmistön tahtoa kehitysaluetta. Mielestäni tällainen suuntaus ei saa jatkua, vaan pääoma-

YRJÖ

Ja tuo on sitä tasa-arvoisuuteen perustuvaa aluepolitiikkaa, niinkö?

KANSANEDUSTAJA

Kyllä näin voi sanoa. Mielestäni on oikein ja kohtuullista, että jokainen kansalainen saa palveluksia verotaulukkonsa mukaan.

EERO

Entäpä jos jollakin alueella on vähän työtä. Eikö niin että sellaisella alueella on vähän verotuloja ja sitä kautta vähän yhteiskunnallisia palveluksia. Miten herra kansanedustaja luulee ihmisten viihtyvän sellaisella seudulla.

KANSANEDUSTAJA

Se on taas heidän murheensa. Ei kukaan kiellä heitä jäämistä eliniäkseen seudulle missä eivät viihdy. Jo perustuslaissa taataan jokaiselle suomalaiselle oikeus vapaasti valita asuinpaikkansa.

YRJÖ

Niin justiinsa.

KANSANEDUSTAJA

Sitä paitsi kehitysalueiden asukkailla on omat edustajansa eduskunnassa, niin että turha tällaisesta on valittaa.

YRJÖ

Sinä olet siis sitä mieltä että enemmistöpolitiikka on tasa-arvopolitiikkaa.

KANSANEDUSTAJA

Kyllä. Ainakin se on demokratiaa parhaimmillaan.

EERO

Ei kai se herra vaan ole tosikko.

KANSANEDUSTAJA

Miten niin. Näytänkö minä sellaiselta.

YRJÖ

Ei tahdo saada oikein selvää, mutta jos huumoria ymmärrät, niin sopisiko pieni leikki asian valaisemiseksi.

KANSANEDUSTAJA

Ei politiikka ole leikintekoa. Se on totisinta totta.

YRJÖ

Sopiiko että nostat toisen jalan ylös. Tällä tavalla. Tasa-puolista vai mitä?

KANSANEDUSTAJA

Ei voi valittaa.

YRJÖ

No mitä mahtaa tapahtua pitemmän päälle, jos me näin seisomme.

KANSANEDUSTAJA

Iuulen että jalka väsy.

YRJÖ

Olen samaa mieltä. Tiedätkö sinä muuten mitä tämä yhdellä jalalla seisominen tarkoittaa.

KANSANEDUSTAJA

Saattaa olla monta merkitystä.

YRJÖ

Ei. Tämä kuvaa ihmisen elämää kehitysalueella. Siellä ei voi koskaan olla varma siitä, mitä huominen tuo tullessaan.

KANSANEDUSTAJA

Minusta tämä ei ole ollenkaan hauskaa, ei edes reilua peliä.

EERO

Minusta ei ole reilua peliä se, että sinä lasket jalan maahan kesken leikin. Tuolla meidän puolella sanotaan, että joka leikkiin ryhtyy niin se leikin kestääköön. Panehan vaan koipi korkealle.

YRJÖ

No pane pane. Sillä tavalla.

EERO

Kuvittele nyt olevasi kehitysalueen kansanedustaja. Me ollaan vaihteeksi etelä-Suomen kansanedustajia. Sopiiko.

KANSANEDUSTAJA

Riippuu pelin säännöistä.

YRJÖ

Säännöt ovat ihan samat kuin eduskunnassa.

EERO

No, mitä Pohjois-Suomen kansanedustaja tekee kun on kysymys jostain tärkeästä kehitysalueasiasta.

KANSANEDUSTAJA

Minä tietysti puolustan asiaa.

YRJÖ

Oikein. Entä sitten.

KANSANEDUSTAJA

Jos asia on tärkeä, teen lakialoitteen. On kuitenkin muistettava, että läheskään kaikki aloitteet eivät johda niiden tekijän toivomaan tulokseen, vaan suurin osa tavallisesti hylätään.

EERO

Minkä takia?

KANSANEDUSTAJA

Ne eivät mene läpi äänestyksessä.

YRJÖ

Minkä takia.

KANSANEDUSTAJA

Se on taas eri juttu.

YRJÖ

Niin on, mutta minäpä sanon minkä vuoksi se on eri juttu. Kun etelä-Suomesta on kansanedustajia yhdeksän kertaa enemmän kuin kehitysalueilta, niin äänestyksissä käy yleensä sillä tavalla että ...

EERO

Niitä tehtaita ei kannata sijoittaa esimerkiksi Kainuuseen pitkien ja kannattamattomien matkojen takia. ( pukkaa aluksi kuin kukkotappelussa )

YRJÖ

Eihän?

KANSANEDUSTAJA

Älkää nyt hitossa tönikö sentään. Ja vielä takaa päin.

EERO

Ei se politiikka kysele keinoja.

KANSANEDUSTAJA

Niin mutta kun kahdestaan käydään yhden kimppuun.

YRJÖ

Eduskunnassa teitä on yhdeksän yhtä vastaan. Onko se oikein.

KANSANEDUSTAJA

En tiedä, mutta en kyllä anna periksi.

EERO

Hyvä. Ei se kehitysalueella asuvakaan hellitä.

YRJÖ

( pukkaa takaa päin ) Eihän?

EERO

Ja teillä kun on sitä työvoimaa, niin kouluttakaa ja pankaa tänne etelään tulemaan.

YRJÖ

Sopiiko? Ja metsän hintaa ei nosteta pohjoisessa. Sitä ei etelä-Suomen investointi puunjalostustehtaisiin kestä.

EERO

Me tarvitsemme sähkövoimaa.

YRJÖ

Tuleeko sitä voimaa pohjoisesta vai ei?

EERO

Tulee kun pannaan tulemaan vai mitä.

KANSANEDUSTAJA

Lopettakaa jo. Painukaa helvettiin.

YRJÖ

Siis kehitysalueelle. Niinkö?

EERO

Ei siellä ole sairaaloissa lääkäreitä.

YRJÖ

Bensiini maksaa siellä enemmän. Ei sinne kannata ajaa.

EERO

Kulttuuripalvelut puuttuvat lähes täysin.

YRJÖ

Ei pysty käymään edes elokuvissa.

EERO

Liikenneyhteydet ovat huonot.

YRJÖ

Siellä tärväytyy puoli päivää jos lähtee käymään virastossa tai pankissa.

EERO

Elintarvikkeet ovat kalliimpia. Ei me sinne lähdetä.

KANSANEDUSTAJA

Älkää nyt helvetissä. Ei sellaisesta ole kysymys.

YRJÖ

Mistä sitten. Tasa-arvoisuudestako.

KANSANEDUSTAJA

Tämä on suoranaista väkivaltaa.

YRJÖ

No mitä valtaa se on jos ihminen revitään juuriltaan ja istutetaan uudelleen minkälaiseen ympäristöön tahansa. Mitä valtaa on se kun vanhukset jätetään autioituviin kyliin kuolemaan sydäntauteihin ja syrjäseutuikävään. Miltä mahtaisi sinusta tuntua jos koko elämäntyösi paketoitaisiin kuloheinikkoa kasvavaksi pelloksi. Kun työpaikkaa ei ole, kun tulevaisuusshokki masentaa mielesi ja joudut koluttelemaan kalterisairaalan portteja, niin mitä valtaa tämä on? Eikö nämä tekijät ole lain varjolla tapahtuvaa ihmisen perustuslaillisia oikeuksia loukkaavaa väkivaltaa?

KANSANEDUSTAJA

Ei pohjois-Suomea koskevilla lakipykälillä ole tuollaista tarkoitettu.

EERO

Ei ole mutta sitä ne käytännössä ovat. Tule Yrjö niin lähdetään sinne helvettiin.

YRJÖ

Ka lähdetään, mutta toivottavasti tulee joskus sellainen aika ettei näitä asioita tarvitse jokaiselle kansanedustajalle kädestä pitäen opettaa.

EERO

(viedessään arkkua autoon) Ne kynivät nämä etelä-Suomen puunjalostustehtaat tuolta pohjoisesta puun niin tarkkaan jotta ei saa edes arkunlautoja omasta takaa. Se hyvä puoli tästä on kun käy itse hakemassa, niinei tarvitse maksaa liikevaihtoveroa.

YRJÖ

Joo, tulkaahan kesällä käymään Kuhmossa, mutta älkää paskan-  
nelko teiden varsille.

FILMI: 3

- AJO ULOS HESASTA
- UUSIEN LÄHIÖSLUMMIEN  
ESITTELY -
- "HARTAAN" AJO
- PISTÄYTYMINEN KAHVILLE

~~NAKETT.~~

4. kohta

Yrjö ja Eero tulevat siirtotyömaa-alueen kupeessa olevaan baariin ja tilaavat kahvit. Tarjoilijatyttö on ilmeiltään kuin kone. Miehet seuraavat kulmapöydästä elämää baarissa.

YRJÖ

Onpa paskaisen näköinen paikka.

EERO

Tällaista ei varmaan löydy muualta Suomesta.

YRJÖ

Eikä noin totista tyrkkytyttöä. Ei varmasti ilme värähtänyt kun kahvit maksoin.

EERO

Paljonko tuolle pitäisi maksaa, jotta hymy irtoaisi.

YRJÖ

Tuskin sitä hymyä rahalla taiotaan, mutta jos se löytäisi sypäkän panomiehen niin saattaisi siitä vielä kalu tulla.

EERO

Toisaalta olisi mukava tietää, mistä tuollainen ilme johtuu. Mikä saa nuoren ihmisen noin ilottomaksi.

ILPO KYRMYNISKA

( on istunut pöydässä kohtauksen alusta ) Hei tarjoilija!

TARJOILIJA

No?

ILPO

Paljonko tästä on matkaa tiskille?

TARJOILIJA

Ehkä viisi metriä.

ILPO

Suorittakaa sitten kolmenkymmenen metrin pikajuoksu. Menkää ensin tuonne ja tuokaa pullo lahtelaista. No mitä te vielä töllistelette siinä. Piti olla jo! ( juo pullon samalla kun maksaa. ) Toinen samanlainen ja kiireesti! ( tarjoilija hakee, mies juo ) Ottakaa saman tien kolmannelta!

TOIMI SUOPELTO

On täällä saatana muitakin asiakkaita.

ILPO

Tuokaa se kolmas ja nopeasti. Sitten pikamatka on juostu.

TARJOILIJA

Minä en ole mikään pikamatkanjuoksija. Herra juo sen kaljansa ja lähtee kadulle.

ILPO

Olenko minä muka humalassa, täh? Jo nyt on perkele ...

TOIMI

Nakit kahdella munalla.

TARJOILIJA

( puhuu mikrofoniin ) Nakit kahdella munalla.

TOIMI

Revi tuosta. ( menee pöytään )

ALPO TAKATÖNÖ

Palapihvi.

TARJOILIJA  
( mikrofoniiin ) Palapihvi.

ALPO  
Pane sinne laskulle. ( menee Toimin pöytään ) Om taas näkö-  
jään hinnat nousseet.

TOIMI  
Niinhän ne nousee, mutta Heikkinen ei nouse enää. Kuulin  
päivällä pojilta että se on kuollut sairaalassa.

ALPO  
Vai niin kävi Heikkiselle. Se oli vielä nuori mies.

TOIMI  
Minusta se joi liikaa. Sen hermot eivät kestäneet tätä pa-  
rakkielämää ja tietähän kun joutuu kolmen vankilasutkan  
käsittelyyn, niin harva siitä selviää elävänä.

ALPO  
Jos täältä nyt yleensä kukaan selviää elävänä kotiin. Huo-  
lettaa taas niin kovasti jotta miten Naapurivaaralla jaksa-  
vat. Sain päivällä kirjeen jossa eukko kertoi vanhimman po-  
jan joutuneen Kainuun keskussairaalaan. Oli lyönyt kirveel-  
lä jalkaansa.

TOIMI  
Lieneekö ollut pöllimetsässä.

ALPO  
Ei kun halkoliiterissä se oli ollut. Oli halkoja tehdä kapu-  
tellit kun kirves oli lipsahtanut sääriluuhun.

TOIMI  
Miten lie käynyt pahasti.

ALPO  
En tiedä mutta niin eukko sanoi että pahasti on käynyt.

TOIMI  
On se sitten. ( tarjoiliija tuo ruuan ) Onko tämä annos muka  
nakit kahdella munalla. Yksi tuommoinen pirun ruplisko nak-  
ki lautasen reunalla. Ei helvetissä. Ruokalistassa lukee sel-  
västi että nakit ja se tarkoittaa että monta. Luuleeko nei-  
ti että siirtotyömaalle komennetun palkalla syödään viisi  
kertaa päivässä vai mitä?

TARJOILIJA  
Luuleeko herra että baariapulaisen palkalla eletään leveäs-  
ti? Ja kun saisi edes baariapulaisen palkkaa niin mikäs sit-  
ten, mutta vaikka olen ollut talossa pian vuoden, niin sii-  
tä huolimatta olen harjoittelija. Te saatte sentään normaali-  
tuntipalkan, mutta minä vain kolmesataa kuukaudessa.

TOIMI  
No mitä tuosta minulle valitat.

TARJOILIJA  
No ei minullekaan tarvitse huutaa. Minkä minä sille mahdan  
jos annokset ovat sellaisia kuin ovat. En minä ole paikan  
omistaja.

TOIMI  
Missä se omistaja on? Minä en enää kärsi tällaista petkutus-  
ta.

TARJOILIJA  
Omistaja on valtion ravitsemuskeskus.



TOIMI

Sekin sellainen firma, josta ei löydy varmasti päätä jos lähtee etsimään, mutta täytyy kai täällä joku vastaava tihrehtööri olla.

ALPO

Hei Toimi, tule takaisin pöytään niin syödään mitä on tarjolla. Ei muuten, mutta minä en voi syödä laskulle, jos mennään marisemaan. Tämä minun palapihvi on palanut pihvi.

TOIMI

On tämä kyllä yhtä helvettiä tämä tammoinen elämä. Ensin viedään päältä verot, sitten pitää maksaa vuokraa tuommoisista kymmenen hengen parakkirötisköistä eikä ole edes kunnan ruokaa saatavissa. Ja minkä takia? Vain sen takia ettei kehtaa jäädä työttömyyskorvauksen tai sosiaalilautakunnan avun varassa eläjäksi.

ALPO

Semmoista se on tämä meikäpojam elämä. Ei tapeta mutta opetetaan. Mikä lie saareen saattanut.

YRJÖ

Minä luulen että ensi vuonna alkaa Kuhmossa olla pojat töitä. Tulkaa sitten sinne. On se ainakin lähempänä kotia kuin tämä Helsinki. ( lähtevät menemään )

TARJOILIJA

Viekää ( joku tunnettu kuhmolainen nimi ) terveisiä.

EERO

Oletko sinä Kuhmosta?

TARJOILIJA

Joo.

YRJÖ

Ka tule sitten sinäkin ensi vuonna kotiin. Tai lähde jo nyt matkaan ... tälle Eerolle akaksi.

EERO

Ole hiijessä hiljaa. Näkemiin.

YRJÖ

Näkemiin kainuulaiset.

TIEN KESKIMINEN

TARJOILIJA

( hymyillen ) Näkemiin.

ILPO

Hei tarjoilija!

[4] FILMI AJONEUVAIN

— KIVA VIIKKU PARAKOISSA  
AUTOJAK PÖLS

+ MATKAN EROK  
PYSÄHTYMINEN PUHELINKEIDOKSILLE

— MYKKÄ SOITTO

5. kohta

Tero Tasapaksun koti. Puhelin soi.

TERO TASAPAKSU

Haloo. Kuhmo 318, Tero Tasapaksu. Kiitos. Kuhmo 318, Tero Tasapaksu. No terve, mitä pojille kuuluu. Tähän ei tahdo oikein kuulua, puhu luuriin äläkä hihaasi. No nyt kuuluu paremmin. Mitäpä olette hommanneet? Saitteko yhteyttä niihin kansanedustajiin? No? Älä hemmetissä! Mistä te sellaisen löysitte? Jumaliste pojat, älkää vain hukatko sitä! Tämä on kuulkaa sellainen paukku että järjestyttää koko Suomen valtakuntaa. Varmasti. Totta kai. Minä soitan heti kunnanjohtajalle ja sihteerille. Niin ja pitää kai sille Vakoharjalle soittaa vaikka se pani niin kovasti hanttiin. Joo joo. Eiköhän se järjesty. Pannaan huomen illalla juhlat pystyyn. Koetetaan järjestää ala-asteelle. Joo, passatkaa tulonne juhlan alkuun, sanotaan kello 18.00. No eiköhän minulla sen verran valtaa ole. Hieno juttu, pojat! Soitelkaa jos jotain erityistä tapahtuu. Kyllä kyllä. Hyvä. Kuulemiin. ( pussailee luuria ) Ta tiitata tiitata ...

ROUVA TASAPAKSU

Kuka se soitti? Ja mikä se nyt noin laulattaa.

TERO TASAPAKSU

Ei paljon mikään. Sanon vaan niin kuin se entinen akka joka tukisti pikilapulla kaljupääukkoansa, jotta mikään ei ole mahdotonta. Kyllä asia on niin että jos ei itse asioita hoida, niin ei sitä kyllä toisetkaan tee.

ROUVA TASAPAKSU

Taasko sinä lähdet?

TERO TASAPAKSU

Joo. Se on tämmöistä tämä politiikan teko. Vaihtelevaa kuin säätiedoituksessa. No, hei! ( menee )

ROUVA TASAPAKSU

Mistä se nyt noin riemastui? Ei se ole pitkään aikaan edes pussannu.

6. kohtaus

Motellin ravintola. Eteisaula.

YRJÖ

Tuli mies, tuli jätkän lailla rento ...

EERO

Hyss, ole helskutissa hiljaa. Jos tuota peliä jatkat, niin me ei päästä ollenkaan sisälle.

YRJÖ

No kyllä kait motellin pitää asiakkailleen pöytä järjestää.

PORTSARI

( tulee ravintolan puolelta ) Miten voin palvella?

YRJÖ

Pitäisi saada pienet pimpsanpeijaiset pystyyn.

EERO

Me että jos saataisiin pöytä kahdelle.

PORTSARI

Tämä toinen herra taitaa olla nukkumaanmenokunnossa.

YRJÖ

Minäkö? En minä ole humalassa. Vai pitääkö minun näyttää miten siltapalkkia kävellään. Jaa, mutta eihän teillä ole siltapalkkeja. No, sopisiko sitten vaikka kappale ripaskaa... tällä tavalla. ( lepsahtaa istulleen )

PORTSARI

Eiköhän me sovita, että herra menee nukkumaan.

YRJÖ

Ei tainnut näyttö onnistua, mutta saattaa sitä tuossa hommassa vaikka selvänä lepsahtaa.

PORTSARI

Te siis myönnätte olevanne humalassa.

YRJÖ

Ei helkatissa. Mitä pari pikkuhuikkaa tuossa tulomatalla otin. Ja eikö teille kehitysalueen raha kelpaa?

PORTSARI

Kyllä kai sen puoleen, mutta ... hetkinen! ( menee huolimattomasti pukeutunutta nuorta miestä vastaan ) Enkö minä ole monta kertaa sanonut, ettei meidän ravintolastamme löydy teille paikkaa.

INTO PARTAPUOLI

Jo nyt on helvetti. Mä oon vesiselvä ja mun naiseni on täällä enkä koskaan pääse sisälle. Kelpaako tänne vain vuorineuvokset ja maaherrat asiakkaiksi vai mikä paikka tämä on? Mä teen pian valituksen ihmisoikeuksien loukkaamisesta ja syrjinnästä.

PORTSARI

Ei se auta. Herra on hyvä ja lähtee.

INTO

Enkä jumaliste lähde. Mulle on varattu paikka konttoripäällikkö Torniaisen nimellä, mutta kun tulen niin heti ajetaan pois.

PORTSARI

Lähtekää nyt!

INTO

Älä jumaliste revi. Minulla on hengen, kunnian ja vapauden perustuslaillinen turva.

PORTSARI

Älkää aukoko päätänne.

INTO

Ja sananvapaus saatana ...

YRJÖ

Iltaa. Se tuo portsari sanoi että meille pitää löytyä pöytä parhaimmasta paikasta.

HOVIMESTARI

Jaaha. Meillä olisi tämä pöytä vapaana. Sopiiko.

EERO

Joo. Kyllä tämä meille välttää.

HOVIMESTARI

Ja mitä herroille saisi olla.

EERO

Ruokalista.

YRJÖ

Saataisiinko me ruuan alle kehitysalue-cocktailit.

HOVIMESTARI

Anteeksi, kuinka sanoitte?

YRJÖ

Jotta tuokaapa aluksi kehitysalue-cocktailit.

HOVIMESTARI

Kehitysalue. Nyt minä en ymmärrä. Tarkoitan, ettei minulta ole aikaisemmin sellaisia tilattu. Saanko kysyä ...

YRJÖ

Saahan sitä kysyä. Siihen tulee puoliksi eteläistä katajan-marjaviinaa ja puoleksi pohjoisten soiden karpalolikööriä. Kehityksen tulos näkyy vasta kun prosessi on saatu alulle, kiihtöös.

EERO

Sinä se vasta pökiö olet. Jos tuota menoa jatkat, niin saat kalppia huoneeseesi heti paikalla.

YRJÖ

Älä sinä kuule kaveri hermostu. Sitä kun tällainen ikänsä pöllymetsässä ramunnut mies pääsee kerrankin remuamaan, niin sitä pitää ottaa ilo irti elämästä vai mitä? Olisit sinäkin reuhauttanut siitä pullosta oikein kunnolla. Ei meillä ole samulla mikään tulipalokiire Kuhmoon.

EERO

Ka ei, mutta pitää käydä illan päälle autolla katsomassa sitä arkkua jottei vain kukaan varasta.

Orkesteri soittaa. Tarjoilija tuo tilaukset. Tanssia.

YRJÖ

Eikö tuo mies laula niin kuin Koiyusillan Jussi Kuhmossa.

LISÄÄ ED. VERSIOSTA?  
JOHTAJA?

## II NÄYTÖS

### 1. kohtaus

Motellihuone. Puhelin soi pitkään.

EERO

Haloo. Kyllä kai tämä on. Kiitos. No voi persetti, miten tuo arkku on tuossa? Yrjö, alahan nousta. Kello on jo yhdeksän. Yrjö, nyt heti ylös. On sitä kyllä kaikenlaista pöljää tässä maailmassa. Miten lie tuohon raahattuna. Kuulitko sinä, jos et nyt heti nouse niin minä revin sinut koivesta lattialle! ( Yrjö örisee joojoota. Eero menee vessaan, josta tulee kuivailleen pyyheliinalla kasvojaan ) Etkö sinä tuhannen junttura pääse siitä vuoteesta!

YRJÖ

Älä nyt saateri tuolla tavalla revi. Minä kohta hermostun mokomalle hoilottajalle. Aih, voi jumaliste kun särkee päätä.

EERO

Särkeköön mitä särkeköön, mutta se on noustava nyt. Sitä paitsi se on sinun vuorosi ajaa.

YRJÖ

Joo joo, kunhan selvitään. Tuon arkun saat kyllä itse haalata ulos, koska olet skerrane tänne tuonut.

EERO

Minäkö. Muistelehan ukko tarkemmin.

YRJÖ

Jottako minä olisin sen tänne huoneeseen raahannut. En minä nyt sentään niin pöljä ole.

EERO

No pyhä henkikö sen on kantanut.

YRJÖ

Lie vaikka pyhä henki, mutta en minä ainakaan. ( menee vessaan )

EERO

Etkö sinä sitten muista illallisesta mitään.

YRJÖ

Eipä taida tulla kaikki mieleen. Entäpä sinä?

EERO

En minä sitä ainakaan muista jotta miten se on tuo arkku tänne tuotu.

YRJÖ

Jaa. No antoiko tuo se nainen sinulle mitään?

EERO

Mistä naisesta sinä puhut. Olinko minä muka naisissa.

YRJÖ

No kyllä sinä yhteen aikaan kovasti sitä tänne huoneeseen touhusit.

EERO

Älä helkatissa. En minä muista mitään. No mitä nauramista

tuossa on.

YRJÖ

No minä sitä vaan että lienet vaikka ensimmäistä kertaa eläessäsi saanut etkä muista mitään, niin on se hukkaamennyt.

EERO

Ka on kait se, mutta muistatko itse kun riisuit sitä striptease tyttöä?

YRJÖ

Minäkö? Jaa, no nyt minä muistan.

EERO

Höh. Ei siellä mitään stripparia ollut.

YRJÖ

Eikö? Mutta cocktaili kehitti kyllä melkoisen tuitarin. Ei kärsi paljon päätä heilautella.

EERO

Miten sinä pystyt sitten ajamaan. Taitaa olla taas minun vuoro tuirotella.

YRJÖ

Älähän hätäile. Katsotaan ensin kun on syödä saatu. Irvistellään sitten vasta. Jaa van saisikoon tuota täältä mitään aamupalaa.

EERO

Ei me tänne iljetä tilata, kun on tuo arkku. Tietääköhän se talonväki näistä toilailuista.

YRJÖ

Mistäpä sen tietää, ja mitä muuta sitä on tehty. Saattaa olla vaikka minkälainen lasku odottamassa.

EERO

Niin ja mistä kautta se tuo arkku keisataan ulos.

YRJÖ

Viedään samaa kautta kun tuotiin.

EERO

No muistatko sinä.

YRJÖ

En, ja sehän tässä olisi hyvä ensimmäiseksi tietää.

— FILMI [6]

— KUVA TAKAPERIN ARKUN

SIRTÄMKESTÄ SISÄÄN AUTOSTA

YÖN TEEKINÄ

— LIIKKEELLE HÄKÖ

— TULO TUOPIIDON

— KRAPULA PUPPON TAKU

— LAULUT

Katu työvälistötoimiston edessä.

KUSTI

Voi perkeleen perkeleen perkeleen ...

YRJÖ

Hei Eero, eikö tuo ollut Rytisalon Kusti tuo noituja.

EERO

Kustiko? No on se. Mitä se täällä Kuopiossa tekee.

YRJÖ

Kusti hei, etkö vanhoja kavereitasi tunne.

KUSTI

Ka Yrjö ja Eero! Mitä pojat?

EERO

Ka mitäpä tässä.

KUSTI

Sitä täällä kaupungissa tulee niin äkkiä ihmisten kanssa tutuksi jotta kävellä pallistaa kaikista ohi, mutta mitä te täällä teette.

YRJÖ

Ollaan pienellä liikematalla.

EERO

Mutta entäpä itse. Mitä pirua sinä niin kovasti simehdit kun ohi kävelit.

KUSTI

Tulin tuolta työvälistötoimistosta ja olen niin kyllä perkeleitä täynnä jotta ihan ääneen pitää karautella. Minä olen niin kyllä saanut näistä etelän työvälistötoimistoista ja herran perkeleistä tarpeekseni, jotta jos vielä oma mökki olisi hallussa, niin heti kyllä lähtisin nostelemaan kotiin.

YRJÖ

Oletko sinä sitten myynyt mökkisi.

KUSTI

No olen. Kesällä myydä pätkäsin. Tuli muuan ekonomin retale naukumaan kesämökkipalstaa siitä järven rannalta niin hutkautin koko tilan. Ajattelin jotta kai sitä täältä etelästä jotta töitä löytyy kun mainostetaan televisiossa ja radiossa jotta niin ja niin monta tuhatta työpaikkaa on tarjolla. No, minä olen kolunnut pian kaikki työvoimapiirit ja tässä sitä vaan kävellä koltostetaan ja päästetään sarvipäitä.

EERO

Minkä takia? Valehteleeko ne pirut?

YRJÖ

Etö sinä sitten ole saanut minkäänlaista työtä.

KUSTI

Olin minä Lahdessa pari kuukautta muutamalla huonekalutehtaalalla hommissa, mutta kun työ oli päivästä toiseen samanlaista lastulevyjen nostelua, niin ei se paljon huvista käynyt. Ajattelkaapa nyt. Tuosta tulee lastulevyä yhtenä pötkynä koneesta ja sirkkeli nappaa siitä kaksi ja puolimetrisen levyn, huutaa niin jotta meinaa korvat haljeta ja pukata pöksäyttää sen sitten ilmatyynypöydälle. No, meitä oli kaksi miestä samassa hom-

massa. Ota siinä sitten vaan lastulevy toinen toisesta päältä ja nosta trukiin päälle ja heti kun sen on nostanut niin sama peli. Tämmöistä yhtä ja samaa nostoliikettä tunnista tuntiin, ei mitään muuta. Arvatkaapa että tyydyinkö minä. Sitä sentään kun on koko ikänsä tehnyt vaikka minkälaista hommaa, niin ei sitä enää tällä iällä semmoisessa työssä viihdy.

EERO

No ei varmasti.

YRJÖ

Ja mitään muuta työtäkö ei ole löytynyt.

KUSTI

On niitä töitä ammattimiehille, mutta mikä ammattimies minä olen. Pelkkä sekatyömies minä olen niin kuin hyvin tiedätte, mutta menepä se sanomaan niille työnvälitysherroille. Mitä muuta siellä voi sanoa, koska kerran on sekatyömies. Ei minulla ole ammattimiehen papereita taskussa. Jaa, mutta tiedättekö te minkälainen siellä työnvälitystoimistossa on käytäntö.

EERO

En minä ainakaan.

YRJÖ

Ei tuonne vielä ole tarvinnut tyrkyttäytyä. - TYÖNVALIT.

KUSTI

No, siellä annetaan ensin lappu käteen jotta täytävä tuo. Siihen tulee tietysti nimi ja syntymäaika ja edelliset työpaikat ja sitten tietysti ammatti. No, minä kirjoitan siihen jotta sekatyömies ja kun minä vien sen sille työasiamiehelle, niin se heti panee tähtäilyaukot silmilleen ja alkaa tiirata sitä lomaketta ja sitten kynsii päätänsä ja venyttää jotta seekatyömiees ... mikä se semmoinen mies on. Oosaako se seekatyömies niitata vai hiitsaako se, pannooko se pultin paikalleen vai ryömiikö se viemäriin? Miitä se seekatyömies oikein tekee? Kuulkaahan nyt. Kun meillä on ammattikursseilla paikkoja, niin eiköhän olisi parasta ensin hankkia itselle kunnan ammatti ja tulla sitten vasta tänne työnvälitystoimistoon. Rupea sille sitten selvittämään jotta kyllä tässä jotain työtä pitäisi saada, kun on akka ja mukulat ja säästöt on pian lopussa ja vielä vuokraakin pitäisi maksaa, niin eikö tässä ole jo muutamiin ärräpäihin aihetta vai mitä?

EERO

Kyllä varmasti, mutta minkä takia sinä oikein sen mökkisi möit. Täytyi kai sinulla jokin syy olla?

KUSTI

Kyllä minulla mielestäni oli, vaikka se on taas eri juttu. Taikka voinhan minä kertoa. Se oli sillä tavalla että ...

Kusti Rytisalon koti. Liisa, Maija, Tauno ja Pekka puuhailevat iltapäiväskareissaan. Radiosta kuuluu tilanteeseen sopivaa musiikkia tai vaihtoehtoisesti oheinen poliittinen keskustelu. Kusti tulee kauppa-autolta, antaa ostokset Liisalle ja menee saman tien vaihtamaan vaatteita.

... kun tieto leviää ja tilannekuva selkiintyy, on vastareaktion tuleva suuttumus ohjattava niin, että maan talouspoli-

FILMI INSERTI 7

- LÄHETÖ

- TUOTO KUOPION

- TYÖNVALIT.

VHJE JO  
AIEMMIIN



tiikassa löydetään uusi suunta ja että perustuslain suomat työvoimapolitiittiset ratkaisut saadaan hyödyttämään koko kansaa. Työväestön on nyt kehitettävä uusia taistelumuotoja reaaliansioiden nousun turvaamiseksi. Erityisesti on tuettava vaikeimmassa asemassa olevien matalapalkkaisen taistelua, koska näillä ei ole kokemusta tällaisesta kamppailusta. Myös kaikissa edessä olevissa ammattiliittojenedustajakokousvaaleissa on pidettävä huolta siitä, että suunta muuttuu. Samoin eduskuntavaaleissa, jotta valtion johtoon saataisiin todella kansan parasta tarkoittavia henkilöitä. Työväestö ei aio jäädä inflaation armoille. Jatkamme taistelua tasa-arvoisemman tulopolitiikan aikaan saamiseksi maahamme.

... En ymmärrä mitä toimittaja Teräspyörä tarkoittaa puhessaan työpalkoista ja inflaatiosta. Kun työväestö jokavuotisilla työtaisteluillaan, korpilakkoilulla ja hämäräperäisellä liukumapalkkasysteemillään pakottaa työnantajat korottamaan jatkuvasti elintarvikkeiden hintoja, on inflaatiokierre valmis. Toisaalta en ymmärrä myöskään Teräspyörän mainitsemaa tasa-arvoista tulopolitiikkaa. Onko se sitä, että esimerkiksi rakennusalan ammattimies hankkii kuukaudessa kaksinkertaisen palkan verrattuna moniin yliopistollisen koulutuksen saaneisiin virkamiehiin plus pimeästä hankitut verottomat sivutulot. Minusta tulopoliittisissa neuvotteluissa on todellinen väliinputoaja sopimuspalkkainen toimihenkilökunta. Kun palkkaluokka sovitaan, niin se pysyy kanssa siinä. Ei varmasti löydy liukumapalkkoja eikä työssäpysymislisiä.

... saanko huomauttaa että ...

KUSTI

Pane poika se häkkärä kiinni. Minä kehtaa tuommoista paskan jauhamista kuunnella.

LIISA

Mistä sinä nyt olet vihoissasi? ( Kusti vaihtaa vaatteitaan )  
Oletko sinä jonnekin lähdössäs?

KUSTI

Olen minä enkä varmasti tee enää päiväkään töitä tässä talossa. En niin tikkaa pistä toisen päälle, se on varmaakin varmempi.

LIISA

No mitä sinä suuhusi panet jos työteon lopetat.

KUSTI

Menen vaikka vankilaan saatana. Ei siellä nälkään tapeta.

TAUNO

Töihin ne kyllä voivat panna sielläkin.

KUSTI

Pankoot perkele. Se on sen ajan murhe.

MAIJA

Minusta olisi kyllä mukavampi kuunnella, jos tietäisi jotta mikä se taas tuolla tavalla kiroiluttaa.

KUSTI

Kysy äidiltäsi.

LIISA

Mistä minä toisten murheet tiedän. En minä ole mikään taika-

pallon tiiraaaja.

KUSTI

No et varmasti. Olisit silloin aikanaan suostunut siihen rintamamiestilan anomiseen, niin sitten voisi toisella tavalla ajatella. Tähän vaan piti jäädä vanhempiinsa nurkkajuuriin kynnykseen.

LIISA

On tainnut Vataikon Oskari saada Kekkoselta velat anteeksi.

KUSTI

Älä yhtään epäile. Pian kuusikymmentäkolmetuhatta puhdasta rahaa. Ja sitten sillä käykelöllä on vielä otsaa tulla kehua retostamaan jotta olisit sinäkin silloin sodan jälkeen pannut asiiasi kuntoon, niin eipä olisi mitään hätää. No, mitä minä pystyn siihen vastaamaan. Olisiko minun pitänyt sanoa jotta se olit sinä joka et antanut sitä anomusta tehdä vai mitä pirua minun olisi pitänyt tehdä, sanopa!

LIISA

Minunko syy se on, jos se on saanut velkansa anteeksi. Tiesitkö sinä itse siihen aikaan jotta maailma muklaantuu tälle mallille. Jos tarkkaan ruvetaan muistelemaan, niin sitä olit sinäkin yhtä epävarma sen rintamamiestilan anomisesta kuin minä. Oli hyvä kun oli edes jonkinlaista katonrepalettia omasta takaa päällä.

KUSTI

Niin niin mutta jos olisi toisella tavalla viiletetty niin... no rupea nyt tuossa tuiskamaan! En minä sillä sanonut. Minua vaan tympäisee niin raskaasti nämä tällaiset eriarvoisuudet. Vai onko muka Oskari tehnyt muuta kuin vienyt anomuksen postiin? Ei varmasti ole siitä lähtien kun tilan sai niin tehnyt muuta kuin juoda rillutellut, saanut siitä huolimatta perustamispalkkiot ja rakennuslainat ja lisämaat ja kaiken maailman kivenvyöryypalkat ja sitten kun ei ole maksanut velkojaan valtiolle, niin saa vielä nekin anteeksi. Onko tämä oikein semmoista kohtaan joka ikänsä on saanut ryöhkästä metsissä ja tietyömailla ja milloin missäkin hommissa ja sitä mukaa yrittänyt maksaa kitistää niin sisärosuuslainat, lisämaalaskut kuin rakennusvelkansakin. Olenko minä tässä yhteiskunnassa niin paljon huonompi mies kuin Vataikon Oskari jotta minua ei huomioida elämäni missään vaiheessa. Talot vierekkäin samalla kuivalla ja vain toiselle maksetaan. Siitäkin, ettei se vain tekisi kerralla mitään. Sai saatana senkin AIV-rehutornin lainat anteeksi, vaikka anomukset tehtiin samana päivänä.

PEKKA

Ja sinäkö et saanut?

KUSTI

Näinkö minä puhuisin jos semmoinen tuuri olisi käynyt. En varmasti.

TAUNO

No minkä takia sinä et saanut?

KUSTI

Sen takia kun Oskarin anomus hyväksyttiin muutamaa päivää ennen toimikunnan asettamaa aikarajaa. Minun paperit jäivät vissiin pinkan alimmaiseksi ja käsittely venyi muutamaa viikkoa yli.

MAIJA

Eihän tuommoisessa ole mitään järkeä.

KUSTI

Pitää kai siinä jotain järkeä olla, koska kerran iso her-  
raporukka on sillä tavalla miettinyt.

LIISA

Minne sinä olet lähdössä?

KUSTI

Rintalaan tissiä imemään. Minä myyn tämän mökin vaikka vä-  
hiten tarjoavalle, mutta omakseni en tunnusta. Eletään vaika  
kainalohiellä, mutta tikkuakaan en pane ristiin talon  
hyväksi. En varmasti pane. Etsin vaikka ikäni töitä muualta,  
mutta tämmöistä ihmisten eriarvoisuutta minä en kestä.

TAUNO

No jos satut kauan viipymään, niin mitä täällä kotona pi-  
täisi tehdä.

KUSTI

Mitäkö tehdä? Etkö tuota ole jo tarpeeksi nähnyt ettei työn-  
teko kannata. Minusta on selvintä kun istut pankolla ja pyö-  
rittelet karvahattuasi, niin pitää edes jossain asiassa ni-  
iden etelän herrain sanat paikkansa. ( lähtee )

MAIJA

Olikoon tuo ihan tosissaan.

TAUNO

Katin kontit se oli. Käy vaan maitokopilla kääntymässä ja  
tulee takasin.

MAIJA

Enmättää se kyllä linja-autoon, jos pitää kiirettä.

PEKKA

Jos se linja-autoon menee, niin korkeintaan se käy kirkolla.  
Tuskin se kauemmaksi menee.

LIISA

Niin mutta ei se kyllä ennen ole noin vihoissaan ollut.

-----  
KUSTI

Niin että sen takia minä sieltä Rytisälolta lähdin. Joo, mut-  
ta eipä tätä elämää murehtimaan kannata ruveta. Pois vaan  
alta, minulla on kolmet housut jalassa. Viekäähän tutuille  
terveysiä.

YRJÖ

Tulehan käymään kylässä.

EERO

Ei se ole hääppöstä heilläkään. Tuntuu vaan niin kummalli-  
selta kun hyvän tekeminen muuttuu pahan tarkoitukseksi. Ei  
persetti kyllä semmoisessa ole mitään järkeä.

YRJÖ

On siinä sen verran järkeä, että jos Kusti jotain työtä saa,  
niin se työ on sellaista jotta sitä ei varmasti muut rupea  
tekemään. Kustin on pakko. Se järki siinä on.

EERO

Niin mutta mitä varten juuri pohjoissuomalaisen on aina  
tultava auttamaan eteläsuomalaisia. Ei koskaan toisin päin.

YRJÖ

Sitä minä en tiedä, tai jos tiedän, niin en uskalla sanoa. Tai voin minä sinulle sanoa jos et muille huutele. Se on sillä tavalla, että ne miehet joilla on valtaa pelkäävät menettävänsä vallan ja kun ne näin pelkäävät, niin ne haluavat lisää valtaa ja puhuvat sellaista, jotta varmasti menettävät vallan. Ymmärsitkö?

EERO

Ei piru sinusta saa selvää. Lähdetään, niin keritään illaksi kotiin Kuhmoon.

FILKKA [8.]

- AJO UNOS KUOPIOSTA

- JOKO FARSSIN PÄÄ TORILLA

TUNON TORILLA TAI VAST. PAKALLA

"POJAT TURISTINA"

- AJO + KUSIHÄTÄ

3. kohta

Miehet pysähtyvät jalottelemaan. Taustalla joitakin pienikokoisia kuusia ja näiden keskellä mänty, jonka pohjoispuolen oksat on karsittu. Miehet laskettelevat vesiä.

YRJÖ

Hei, mutta oletko sinä ennen nähnyt tuommoista mäntyä?

EERO

Enpä ole ennen sattunut näkemään. Liekö itsestään tuommoiseksi kasvanut, vai onko tuo toinen puoli karsittu.

YRJÖ

No karsittu se on. On siinä jollain hullulla ollut joutilasta aikaa.

EERO

Ei sitä tiedä että onko se niinkään hullu ollut. Eikö me olla suunnilleen sillä rajalla.

YRJÖ

Millä rajalla.

EERO

Ka ruuhka-Suomen ja kehitysalue-Suomen. Minusta tuo mänty on melkoinen muistomerkki.

YRJÖ

On kait se, jos se karsija on sillä tavalla ajatellut. Olsi vaan saanut panna selvemmin tuon ajatuksensa matkailijoiden nähtäväksi.

EERO

Se asia meidän pitää tämän retkemme kunniaksi korjata. Odotahan vähän.

YRJÖ

Minne sinä nyt lähdit hortoilemaan. En minä kehtaa täällä turhan takia seistä väjöttää.

EERO

Odotahan vaan. Ei tässä kauan mene.

YRJÖ

Mitä sinä nyt hommaat.

EERO

Muut tekevät mitä osaavat, mutta minä teen mitä lystään. Ota sinä tuo rengas ja pujottele tuolle kohtaa kiinni. Minä vänträän tämän laudan viitaksi.

YRJÖ

Jaa, no mitä tämä rengas tässä oikein tarkoittaa.

EERO

Se on nolla ja tämä rajapaalu on nollarajan merkki.

YRJÖ

Tästä tulee siis paikka tai paremmin vyöhyke poikki Suomen, jossa kukaan ei hanki mitään. Kenellekään ei makseta eikä keneltäkään oteta mitään pois.

EERO

Vähän sinne päin. Vielä kun löydetään tähän jotkut tunnukset kuvaamaan molempia alueita, niin rajapyykki on valmis. Onko sinulla nenäliinaa taskussa.

YRJÖ

Ei. Jaa, mutta eiköhän se puute korjaannu. Hetkinen, sanoi

Miettinen ... ( käy autosta pari valkoista pahvinpalaa ) ja Miettinen mielti hetkisen. Maalataan tällä ruosteenestomallilla ne kuviot.

EERO

Piirrä sinä se kehitys-Suomen kuva, niin minä tunnustan tätä etelä-Suomen uskoa.

YRJÖ

Joo. ( maalaavat polvillaan toinen toisella puolella rajaa )  
No mitäpä sinne etelän viisaille kuuluu?

EERO

No eipä kummempia. Mitä nuo valtion elätit käyvät aina silloin tällöin purnaamassa ja valittamassa vaivojaan.

YRJÖ

Onko sitten tämän päivän lehdessä ollut jotain uutta. Tänne kun ei vielä tämän päivän uutiset ole kerinneet.

EERO

No eduskuntataloon oli eilen illalla murtauduttu. Oli kuulemma jotain varastettu, mutta sen tarkempia tietoja eivät viranomaiset ole suostuneet antamaan. Epäilläään kuitenkin että jostain Kainuusta olisivat nämä ilkivallantekijät.

YRJÖ

Jaa, vai semmoista on sattunut. Jospa ne miehet ovat olleet Kuhmosta. Siellä kuuluu olevan semmoista väkeä, että jos ne jotain päättävät, niin ne tekevät kanssa.

EERO

Saattaa olla, mutta mitä varten ne tälle puolen tulevat kurkuilemaan. Eikö niille riitä kun saivat Kostamuksen ja työtä on kaikille.

YRJÖ

Ei ole naisille.

EERO

Etelässä on naistyövoimasta pula. Pankaa ne tänne tulemaan.

YRJÖ

Ei jumalauta me naisia anneta. Kenen kanssa sitä sitten yölampun sydäntä poltetaan, jos me naiset teille annamme. Niin ja täytyyhän se tulevaisuus pystyä turvaamaan. Ovat kuulemma sen takia sinne eduskuntataloonkin murtautuneet.

EERO

Jaa, no onpa niillä pojilla hommat. Mitä sinä olet piirtänyt.

YRJÖ

Älähän kuule tule etelän pallisko tälle puolelle töljyilemään ja mallia katsomaan, vai pitäisikö meidän tässäkin asiassa tulla teille apua antamaan.

EERO

Minä että jos te kehitysalueapua tarvitsette. Mutta jos kerän omillamme tulette toimeen, niin mikäpä sen parempi.

YRJÖ

Sitä älä kuule epäile. ( ryhtyvät kiinnittämään lappuja )  
Saatko sinä sen yksin paikoilleen.

EERO

Empä oikein. Saat tulla tänne avuksi.

YRJÖ

Tule sinä ensin.

EERO

Enkä varmasti tule. Tai saatan minä sitten tulla, jos järjestätte kehitysaluerahaston kautta yritystutkimuksen, rakennatte teollisuushallin ja huolehditte tuotteiden markkinomisesta. Liikenneolosuhteet on kanssa järjestettävä hyvin, jotta tarvittaessa pääsee kiireesti pakoon.

YRJÖ

Minä luulen jotta tästä lähtien tuollaisia etuja järjestetään vain oman paikkakunnan asukkaille. Se on niin että jos jostain syystä saadaan tällä puolella olosuhteet paremmiksi, niin siinä on heti monenlaista luikuria kyttäämässä.

Poliisit tulevat ruuhka-Suomen alueelta.

ERNESTI PATUKKA

Hei, mitä miehiä täällä on ja mitä te puuhaatte? Tulkaapa tänne!

EERO

Nyt meidät taisi piru periä.

YRJÖ

Niinpä taisi. Mitä jäätiin tänne näitä sinun häkkyröitäsi laittelemaan.

EERO

Jospa tässä ei kuinka kävisi. Saattaa olla ihan tavallinen tarkastus.

MANNE LIIKKUVAINEN

Tulkaa tulkaa vaan ja nopeasti. Vie sinä Patukka pojat poliisiautoon, niin minä käyn tutkimassa heidän autonsa. Ota henkilötiedot muistiin.

PATUKKA

Ei kai ne pojat ole vaan humalassa autolla liikkeessä.

YRJÖ

Mekö? Ei varmasti.

PATUKKA

Entäpä tuo liikennemerkin tärveleminen. Mitä te sillä tavalla teette.

EERO

Tuo mikään liikennemerkki. Se on vaan meidän oma tekele.

PATUKKA

Vaikka. Mennäänpä tuonne autoon, niin tarkistetaan asia. No no, ei mitään pullikointia.

YRJÖ

Mennään mennään. Ei tässä tarvitse käsiksi käydä.

- VOI HIEMAN LISÄTÄ ED. VERSIOSTA  
VASTAKKAIN VIRKAVALTAISUUS - SELVÄJÄRKKI
- POLIISIN KÄHTÖ + POLIISIN KOMMENTIT



FILMI:

- ANO EDELLÄEN

- TUUSKAUS HANKEEN KANAKUUN TUN  
RISTILLÄ, PIKKU VANNAT JOTKA  
POJAT PÄÄTTÄVÄT PAIKKUNTA  
- TUUSKAUS - POLIISISSA

#### 4. kohta

Kuhmon terveyskeskus. Näyttämö on jaettu kahteen osaan: potilaiden ja vastaanottoapulaisen huoneiksi. Taustalta lääkärin huoneesta kuuluu potilaan äänestä voikkailua.

##### POTILAS I

Onpa siellä tiukat paikat.

##### POTILAS II

On on. Kun tuollaista kuuntelee, niin tuntuu siltä kuin istuisi tyhjänpanttina. Se on nykyään sellaista, että silloin kun on todella sairas niin harvoin sitä juuri silloin pääsee vastaanotolle. Sitten kun tulee kuukauden perästä niin sitä on terve kuin pukki. Valita siinä sitten menneistä lääkärille. Sitä tuntee itsensä vähintään luulosairaaksi kun tyhjästä rakuttaa.

##### POTILAS III

Sitä ei nykyään kyllä aivan vähässä kummassa vastaanotolle pyri.

##### POTILAS II

No ei, ja sillä kai niitä sairauksia onkin vaikka millä mitalla. Sitä ei nykyään voi edes syödä mitään. Jos pistää vaikka voinokareeh suuhunsa, niin varmaan on joku liikuntakurssin käynyt tai vaikka oma koulussa oleva penikka motkotamassa, jotta syöhän sinä voita niin kuolet varmasti. Pitää mäikyttää margariinia. Sitten kun pistää margariinia leivän päälle niin tulee heti kissanrasvapäivät mieleen eikä sekään tahdo maistua. Pitäisi syödä vähintään hormoonikeittoa ja kulautella sporttijuomaa päälle, jos mieli jotenkin elää repalehtaa täällä toisten joukossa. No, sitten jos niin tekee, niin heti joku Kulta-Kalle sanoo että hormoonit aiheuttavat hermosairauksia. Ihminen joutuu pakosta epävarmuuden tilaan ja kun henkinen puoli ei ole kunnossa, niin sydäntauteihin keikahtaa päivittäin tusinakaupalla. Monet pyrkivät lääkäriin vasta silloin, kun kaikki on myöhäistä.

##### POTILAS IV

Niin ja eipä niitä lääkäreitäkään tahdo tänne syrjäseudulle saada. Pitäisi olla niin että jokainen lääkäri pantaisiin vuorollaan tänne erämaahan kärsimään. Nyt kun ei sellaista lakia ole, niin kuka tänne lähtee etelästä meidän pöljien kanssa seurustelemaan. Ne on harvassa semmoiset.

##### POTILAS I

Vaikka luulisi ettei lääkäreillä ole eläminen rahasta kiinni. Siellä vain saastetta hengittävät eivätkä älyä edes oman terveytensä päälle. Se on toista tällaisella kansaneläkkeen varassa elää kituuttavalla. Ei varmasti pysty muualle muuttamaan vaikka kuinka haluttaisi.

##### POTILAS III

Liekö noissa Kuhmon oloissa tällä hetkellä isommin valittamista. Minä luulen, että monissa Suomen kunnissa asiat ovat paljon huonommin. Ainoa seikka mikä näin Kuhmoon Kostamustöiden takia muuttanutta harmittaa on se, kun perheen naisväelle ei löydy töitä.

##### POTILAS II

No jospa se kunta takaa taas sen elektroniikkatehtaan, niin eiköhän siinä melko monelle naiselle ole riasaa kerrakseen. Vaikka minä olen kyllä sitä mieltä, että naisen paikka on kotona. Ainakin siihen asti kun viimeinen muksu on selvin-



nyt murrosiän vaikeuksista.

POTILAS III

Oletteko te sitä mieltä, että naisen pitäisi jäädä iäkseen kotiin miestään passaamaan ja penikoitaan hoitamaan. Tuo jos mikään on kyllä niin vanhanaikaista ajattelua, että oikein nauramaan panee. Voi hyvä luoja, kaikkea sitä kuulee!

POTILAS II

Saapihan sitä nauraa. Niin minulle aina nauretaan kun olen vakavissani. Sitä paitsi minulla on sellainen tunne, että kaikki naiset ymmärtävät tahallaan väärin kun tulee naisasiasta kysymys.

POTILAS III

Vai tahallaan. Eikö mies ole kaiken aikaa sortanut naista ja vaatinut naiselta vaikka minkälaista venymiskykyä ja pannut naisen vaikka kuinka tiukille maksamatta silti naiselle juuri minkäänlaista palkkaa. Mitä tasa-arvoisuutta tämä on? Ja sitten vielä joku kehtaa sanoa, että naisen paikka on kotona!

POTILAS II

En minä tarkoittanut naisen kotona olemisella miehen ja naisen välistä tasa-arvoisuutta: sitä että mies olisi jossain asiassa ihmisenä naista parempi, tai että nainen ei saisi saada samasta työstä samaa palkkaa kuin mies, tai että naista pidettäisiin semmoisissa töissä joissa tämä ansaitsee vähemmän kuin mies. Minä ...

POTILAS III

Mitä te sitten tarkoittitte. Minusta on aivan väärin että nainen ei saa valita jääkö hän kotiin vai meneekö hän työhön. Minä puhun nyt vain itsestäni, mutta luulen monen naisen olevan kanssani samaa mieltä. Minulla on ukko viikot Kostamuksessa töissä ja meillä on kaksi eka- ja tokaluokalla olevaa lasta. Kun viikot päivästä toiseen hyysää keittiön ja lastenhuoneen väliä, niin kyllä välistä on semmoinen tunne että hulluksi tässä tulee. Ja jotta uskoisitte, niin samoja tunteita tässä on pakko mennä lääkärillekertomaan.

POTILAS II

En minä väitä etteivätkö nuo puheet olisi tuttua ja totta. Minusta on vain väärin se, etteivät naiset itse tunne vastuuta omista palkka-asioistaan, vaan marisevat kotona ukolle miten naista sorretaan. Mies kokee asian henkilökohtaisena loukkauksena ja ristiriita syntyy. Minusta naisasia on yhteiskunnallinen eikä suinkaan perhekohtainen juttu. On selvää että työnantaja käyttää naisvoimaa hyväkseen, koska naiset tyytyvät huonompaan palkkaan, mutta jos kaikki Suomen naiset lähtevät työpaikalta ihan yksissä tuumin pois, niin pakkohan työnantajan on ryhtyä toimenpiteisiin ja uskon että aviomiehet eivät tällöin ole vastaan eivätkä varmaan ole koskaan olleetkaan, mutta puuttuu ainoastaan naisjärjestö, joka toteuttaa samanpalkkaisuuden.

POTILAS III

Niin mutta ei tuo selitä sitä että miksi miehet kuitenkin väittävät ettei nainen pysty kaikkiin miesten töihin ja että naisen paikka on kotona. Minusta tuommoiset väitteet eivät lisää naisen arvostusta eikä tasa-arvoisuutta miehen rinnalla. Päin vastoin. Tuolla tavalla puhuminen on jatkuvaa hyökkäämistä naisten kimppuun.

POTILAS I

Saanko minä kysyä että missä on naisen kimppu. Lehdissä nä-

kyy monta kertaa otsikoita että mies hyökkäsi naisen kimppuun. Mikä ja missä se kimppu oikein on?

POTILAS III

Tuo taas on selvää naisen pilkkaamista.

VASTAANOTTOAPULAINEN

Aatami Tervaskannon vuoro.

POTILAS I

Jaa. ( potilaille ) No jospa minä kysyn sitä kimppua tuolta naislääkäriltä. Sattuisiko tuo se tietämään.

Kovia kokenut maalaisemäntä maksaa vastaanottoapulaiselle kolme markkaa, näyttää hämillään olevalta ja hermostuneelta, puukee päällystakin ja lähtee.

POTILAS III

Vai eikö tuossa ollut taas esimerkki siitä, mitä kaikkea nainen joutuu kärsimään.

POTILAS II

Nyt te olette selvästi suuttunut ja otatte asian henkilökohtaisesti. Juuri tuota minä äsken tarkoitin kun sanoin että naiset ymmärtävät asiansa tahallaan väärin.

POTILAS III

Onko se tahallaan myös ymmärretty väärin, kun ukko tulee töistä ja saa syötyä, niin se varmasti pätkähtää nukkumaan ja maata ehottaa television ääressä pitkät illat. Ei varmasti auta vaimoan missään hommissa.

POTILAS II

Se on asennekysymys ja mielestäni mieskohtainen, mutta jos minä vielä kerran saan puheenvuoron, niin minä selostan miksi minä haluaisin naisen pysyvän kotona siihen saakka, kun nuorin lapsista ehtii murrosikään, mieluummin sen yli. Eikö niin että kun naiset viimeisten 20 vuoden aikana ovat siirtyneet töihin kodin ulkopuolelle, niin samanaikaisesti lasten häiriintyneisyys ja murrosikäisten rikollisuus on lisääntynyt huomattavasti. Samoin ovat lisääntyneet avioerot ja paikkojen lukua mielisairaaloissa on jouduttu lisäämään...

POTILAS III

Ja tuo kaikki on muka naisten syytä, niinkö?

POTILAS III

Ei toki. Useimmissa tapauksissa naisten on ollut pakko lähteä töihin jotta perhe tulisi taloudellisesti jotenkin toimeen. Meidän yhteiskunnassamme palvotaan täällä hetkellä rahaa ja taloudellisia arvoja niin paljon, ettei yhden henkilön palkka riitä perheen edes välttämättömiin menoihin. Kun molempien vanhempien on pakko käydä töissä, niin silloin uunohdetaan lapset ja saman tien lasten tuleva yhteiskunta. Vai eikö asia ole niin, että äidin ollessa työssä lapsi joutuu heti ensimmäisen vuoden aikana vieraiden kasvatettavaksi ja tätä jatkuu aina kouluikään. Miten vanhemmat pystyvät antamaan lapselle sen ympärivuorokauden kaipaamaa rakkautta, jos molemmat ovat työssä. Ei mitenkään. Tämä jatkuu sitten kouluikänsä sillä tavalla, että lapsi herää aamulla eikä kehtää vanhempia ole kotona. Ne käyvät koulussa ja palaavat taas tyhjiin kotiin. Ei lapsi koe missään vaiheessa sitä turvallisuutta, mitä he tarvitsevat. Pahinta asiassa on se, etteivät aikuiset edes tiedosta ongelmaa, vaan ajattelevat että kyllä minun lapseni pärjää tai että kyllä sillä menee hy-

vin menee, vaikka selvästi on nähtävissä että lapsi todella kärsii turvattomuudesta. Ajatellaan vain että tuo lapsen äyskiminen ja kiukkuisuus on yksilöllistä kehitystä ja että kyllä se siitä oppii kun tulee vanhemmaksi. Kyllä ne oppivat sitten kun joutuvat ensimmäistä kertaa poliisin haltuun, vankilaan tai huumeista sairaalaan. Kyllä yhteiskunnalliset olot pitäisi järjestää sillä tavalla, että jompikumpi vanhemmista on kotona jos on lapsia ja että sillä toisen palkalla tulee toimeen.

POTILAS III

Luuletteko te että mies jää kotiin lapsia kaitsemaan. Kyllä tuolla systeemillä nainen pysyy ikänsä kotona.

POTILAS II

Nyt te ette taas ajattele nennänne pitemmälle. Nykyään mies ansaitsee enemmän ja sen vuoksi miehen kannattaa käydä töissä, mutta jos sille henkilölle joka hoitaa alle kouluikäisiä lapsia, olipa se sitten mies tai nainen, maksetaan sama palkka kuin mitä se saa töistä, niin kyllä silloin löytyy toinen joka jää kotiin. Kun lapset ovat koulussa, niin silloin hoitaja kävisi sen aikaa työssä ja sitten kun lapset tulevat omillaan toimeen, niin silloin kävisivät vanhemmat töissä molemmat ihan tavalliseen tapaan. Ei lasten kasvatusaika niin kauhean pitkä ole, etteikö yhteiskunnan kannattaisi sijoittaa rahaa sellaiseen järjestelyyn, jossa tulevaisuutta ajatellaan ei yksinomaan rahan ja taloudellisuuden, vaan myöskin ihmisten mielenterveyden ja tasapainon kannalta. Minusta tässä kysymyksessä nainen on avainasemassa. Eikä kysymys ole suinkaan miehen ja naisen eriarvoisuudesta, vaan poliitikkojen ratkaisuksista.

POTILAS III

Luuleeko herra että tuollaiseen ratkaisuun päästään niin kauan kuin miehet ovat asioista päättämässä. Ei varmasti.

POTILAS II

Sanoin äsken että myös naisilla on vastuu politiikasta.

YRJÖ

Iltaa. Onko täällä lääkäri tavattavissa.

VASTAANOTTOAPULAINEN

Kyllä hän on, mutta tässä menee mahdollisesti pari tuntia odotellessa vuoroa. Mitä teillä olisi asiaa.

EERO

Pitäisi saada nuo kylkiluut ojennukseen. Reuhautettiin autolla lumipenkkään ja kävi vähän huonosti. Sitä paitsi meillä on kiire.

VASTAANOTTOAPULAINEN

Kiireelle me emme mahda mitään, täytyy vain odottaa. Saanko sairausvakuutus korttinne.

YRJÖ

Ei helvetti me joudeta odottamaan. Juhlat alkaa viidentoista minuutin kuluttua ja nyt on Kuhmon etu kysymyksessä. Tule Eero.

VASTAANOTTOAPULAINEN

Kuulkaa, ei sinne saa mennä! Kaikenlaisia sitä on olemassa.

POTILAS III

Älkää etuilko!

POTILAS I

( tulee housujaan nostellen )

Kaikenlaisia öyhääjiä sitä Kuhmos-  
ta löytyy. En minä ole tuommois-  
ta ennen nähnyt.

TAIKESIN TILAUS

10. FIIKKKA

- TILATAKSI  
JA VIE  
- 37 -  
J. K. V. A. T.

### 5. kohta

Juhlasali. Ennen arkun sisään tuomista pienimuotoista ohjelmaa, esim. orkesteri soittaa, kehitysaluetanssi ja lausuntaa. Juhlapuheen pitää Tero Tasapaksu.

Hyvät naiset ja herrat, arvoisat kuhmolaiset!

Viime aikoina ovat kuhmolaiset joutuneet monissa eri yhteyksissä kysymään, mitä sitten, kun Kostamuksen mukanaan tuoma taloudellinen nousukausi päättyy. Miten kuhmolaisten poliitikkojen tulisi toimia, jotta menneiden vuosien katastrofaalinen maaltamuutto Ruotsiin ja eteläisiin kaupunkeihin ei toistuisi, vaan että jokaiselle kuhmolaiselle voitaisiin taata pysyvä työpaikka ja viihtyisä asuinympäristö vielä sen jälkeenkin, kun rajantakaisen teollisuuskaupungin rakentaminen päättyy. Tässä mielessä asetti Kuhmon kunnanvaltuusto joitakin kuukausia sitten kunnallispoliittisen toimikunnan, jonka tehtäviin kuuluu tutkia mahdollisuuksia kyseisen epäkohdan parantamiseksi. Onneksi meille kaikille tämä toimikunta sai sellaisen kokoonpanon, että se jo heti ensimmäisen kokouksensa päätteeksi on saanut jotain näkyvää aikaan. Toimikunta nimittäin lähetti Helsinkiin pienen lähetystön, joka ei yksinomaan onnistunut tehtävässään, vaan on reippaudellaan ja arkailemattomalla toiminnallaan ylittänyt kaikki ennako-odotukset. Saanko pyytää lähetystöä saapumaan tänne korokkeelle juhlistamaan tilaisuuttamme...

Arkun kantajat saapuvat ja saavat fanfaarit.

Hyvät kuhmolaiset! Olemme todella kauaskantoisen ja merkittävän tapauksen todistajina. Tänä päivänä ovat lähettiläämme suorittaneet historiallisen teon. Monia vaikeuksia tällä matkalla koettuaan he ovat tuoneet Kuhmoon vuodesta 1928 eduskuntatalon kellarissa unohduksissa olleen aarrearkun, joka kätkee pölyytyneiden lautojensa sisään kaikki ne perusoikeudet, joita kuhmolaiset tarvitsevat tulevaisuutensa turvaamiseksi. Hyvät kuulijat. Nämä miehet ovat noutaneet Kuhmoon perustuslain. Vietämme hetken hiljaisuuden tapauksen kunniaksi...

Hyvät ystävät. Me ymmärrämme, mitä kaikkea perustuslaki merkitsee meille käytännössä. Se tarjoaa lainopillisen taustasuojan kaikille toimillemme, ryhdyimme me mihin puuhiin tahansa. ( Olemme yhdenvertaisia kaikkien kanssa, meillä on hengen, kunnan henkilökohtaisen vapauden suoja, saamme vapaasti oleskella Kuhmossa, saamme uskoa mihin tahdomme ja meillä on sananvapaus, kotirauha, kirje-, lennätin- ja puhelinsalaisuus sekä oikeus puhua Kuhmon murretta ja tulla tuomituksi Kuhmon välikäräjillä, jos niin haluamme. Erityisesti haluan korostaa sitä, että kuhmolainen työvoima on nyt koko valtakuntamme erityisessä suojeluksessa. Tulkitsen pykälän sillä tavalla, että jos joskus kävisi niin ikävästi että työ loppuu, niin ainakin päiväraha virtaa kaikille.)

Arvoisat kuhmolaiset! Viime vuosikymmenien valtakunnallisista virheistä oppineina siirrämme perustuslain arkun kätkeistä näkyvälle paikalle. Saanko pyytää säilytyskaapin veistänyttä kirvesmies Aappo Koivurankaa esittelemään kättensä työn tulokset. Tervetuloa!

AAPPO KOIVURANKA

Niin tuota ... ei tämä hökötyks nyt niin mikään eriskummainen

kapine ole kun meinasi mennä kiireellä pilalle, mutta olen minä tähän puumerkkini pistänyt. Niin kuin näette, niin tämä on kuhmolaista kelohonkaa ja tässä on kolme osastoa. Täällä alhaalla on tällainen kasvualusta ja siihen kävi minun pojanpoika päivällä keräämässä multaa kaikiilta Kuhmon kyliltä. Tähän multaan sisältyy semmoinen taika että jos tämän perustuslain siunaus rupeaa hersymään, niin se saapi täältä alhaalta kosteutta. Se perustuslaki, joka tulee tälle hyllylle, ei pääse rapistumaan kuivuudesta ja se ottaa maanhenkistä voimaa täältä kasvualustasta. Tähän perustuslain päällä olevaan hyllyyn minä olen porannut reikiä ja tehnyt tirkistysluukun. Tästä näkee heti jotta kasvavatko ne pykälävihannekset vai ovatko kehitysalueporsaasat asialla. Jos reijistä ei ala näkyä mitään, niin saapi pahaa epäillä jotta taloutellinen hyvinvointi virtaa eteläisiin kuntiin. Niin että tällaisen häkkärän minä tein ja jos ei kiirettä olisi ollut, niin olisi siitä tullut puolta parempi.

TERO TASAPAKSU

Nyt suoritamme sitten perustuslain siirtämisen kuhmolaiselle kasvualustalle. Samalla toivomme, että alueellinen ja yksilöllinen eriarvoisuus maastamme katoaa. Katsomme lain ja oikeuden voimaan saattamisen koko maassa ajankohtaan nähden erittäin merkitykselliseksi.

Yrjö ja Eero avaavat arkun, jäävät hölmistyneinä katsomaan ja siirtyvät kuiskuttelemaan sivulle.

YRJÖ

Mihin helvettiin se perustuslaki on oikein hävinnyt?

EBRO

Ei tuo liene silloin yöllä rymytessä pudonnut. Vai oliko ne poliisin pirut niin viisaita, jotta ne ne veivät.

YRJÖ

Siinäkö Nollarajalla.

EBRO

Siinä. Se toinen rymysi melko kauan siellä meidän autossa.

TERO TASAPAKSU

Eihän täällä ole mitään perustuslakia. Ainoastaan pieni vihkonen, jonka kannessa lukee Kehitysalue lait. Mitä tämä peli oikein tarkoittaa?

YRJÖ

Tuota ... tässä on nyt tapahtunut pieni väärinkäsitys. Kun minä soitin sinulle sieltä Varkauden lennättimestä, niin minä puhuin peruslaista, en mistään perustuslaista, niin että sinä taisit kuulla väärin. Tuo Kehitysalue laki on meille kuhmolaisille niin kuin peruslaki, jonka varassa voimme ryhtyä määrittelemään tulevaisuutemme suuntaviivoja.

TERO TASAPAKSU

Jaa, vai sellaisesta tässä olikin kysymys. No, ei meitä ensimmäistä kertaa jymäytetty, vaikka laki se on pienikin laki, jos se tuleenoikein tulkituksi.

Valikoituja säkeitä Nälkämään laulusta.